

Glasilo Občine Križevci

GLAS

OBČINE

števila 32 | marec 2026

Mitja Čepe

Kazalo

Uvodnik odgovorne urednice	4	Obnova in širitev Zdravstvenega doma Ljutomer	17
Nagovor župana	5	Nova telovadnica odprla svoja vrata	18
IZ OBČINSKE HIŠE		KMETIJSTVO	
Občina Križevci v številkah	9	Prednovoletno srečanje vitezov vina	19
Nova zobozdravnica v Križevcih	10	Delo Odbora za kmetijstvo v letu 2025	19
Županu podeljen srebrnik JSKD	10	Tipi kmetijstva v naši občini	20
KulConnect: Povezani ob okusih	11	Mednarodna rejska kmetija Štuhec	
Pozdrav novim življenjem	12	iz Logarovcev	21
OBČINSKI PRAZNIK		GOSPODARSTVO IN TURIZEM	
Slavnostna podelitev občinskih priznanj	13	Podjetje Habitus – zgodba trajnosti	26
Srečanje starejših občanov in zakonskih jubilarcev	15	Delo Odbora za gospodarstvo in turizem	28
Kasaška dirka za pokal občine Križevci in državno prvenstvo triletnikov	16	IZ NAŠIH VASI	
INVESTICIJE		Sončnično polje pri Paldaufovih	29
Temeljni kamen za novi center v Lukavcih	17	Jana Kosi na svetovni robotski olimpijadi	29
		Praznični utrip v naših vaseh	30
		Defibrilator odslej tudi v Lukavcih	33

VRTEC IN ŠOLA

V vrtcu ni nikoli dolgčas	34
Dogajanje v OŠ Križevci	38

KULTURA

Dogodki v Kulturnem društvu Križevci	44
Društvo 29a – upor, barve in neodvisen duh	48

DRUŠTVENI UTRIP

Aktivnosti Gasilske zveze Križevci	50
V društvu upokojujencev Križevci aktivni tudi v 2025	54
Društvo kmetič odkrivalo avstrijsko Koroško	56

ŠPORT IN REKREACIJA

S slavnostnim sprejemom počastili športne junake	57
---	----

KULINARIKA

Ko zadiši po nedelji	59
----------------------	----

KORISTNI NASVETI

Kako do prihrankov v stanovanjskih hišah	60
Zmanjšujmo odpadno hrano	62
Polijska postaja Ljutomer svetuje	64
Odgovorno ravnanje z oblačili	65
Pravna pomoč na dosegu roke	66

ZDRAVJE IN DOLGOTRAJNA OSKRBA

Podpora za varno bivanje v domačem okolju	67
Nevaren azbest, ki je še vedno prisoten v našem okolju	68
Nevarnost okužb v bazenih	69
Higiena kopanja na bazenskih kopališčih	71

RAZNO

Splošna knjižnica Ljutomer obvešča	72
Subvencionirano kopanje v Termah Banovci	72
Napoved dogodkov v občini Križevci	74
Natečaj za naslovno fotografijo in fotogalerija	75

Glasilo Občine Križevci
številka 32, marec 2026

IZDAJATELJ
Občina Križevci
Križevci pri Ljutomeru 11
9242 Križevci pri Ljutomeru

UREDNIKA
Silva Duh

UREDNIŠKI ODBOR
Karin Jureš
Mihaela Gržin
Sara Vaupotič

LEKTORIRANJE
Karin Jureš

OBLIKOVANJE | GRAFIČNA PODOBA
Damijan Toth, Pro Mundus d.o.o.

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI
Marjetka Prelog Čepe

FOTOGRAFIJA NA ZADNJI STRANI
Mihaela Gržin

TISK
Tiskarna AIP Praprotnik Murska Sobota

NAKLADA
1170 izvodov

Glas občine dobi vsako gospodinjstvo
Občine Križevci brezplačno

DRAGE BRALKE, DRAGI BRALCI,

ker med zbiranjem prispevkov, lektoriranjem, oblikovanjem in tiskanjem glasila mine kar nekaj časa, boste ob branju te številke najverjetneje že uživali v drugačnih vremenskih razmerah. Takrat zunaj ne bo več snega in mraza, kakršnega smo januarja po dolgih letih znova doživljali in ki je v trenutku, ko sem pisala ta uvodnik, še vztrajal. A pogled na belo okolico skozi okno je bil čudovit – sneg je otrokom omogočal sankanje, smučanje in igro, narava pa je bila hvaležna za kratek počitek, ki omogoča poznejše brstenje grmovja in drevja. Upamo, da bo letošnje dogajanje v naravi preprečilo pozebe, ki sadjarjem in vinarjem pogosto povzročajo veliko škode.

V prejšnji številki smo »začasno« izčrpali rubriki Predstavitev vasi (zadnja po abecedi so bili Zasadi) in Znani rojaki. Saj veste, kdo so rojaki – to so tisti, ki so bili pri nas rojeni in tu preživeli vsaj otroštvo ali pa so v kasnejšem obdobju življenja dalj časa ustvarjali na območju naše občine, nato pa se preselili drugam, kjer so dobili priložnost za delo in razvoj. Znani so predvsem zato, ker so na svojem področju uspeli ter prispevali k napredku stroke ali družbe nasploh. Na spletni strani občine je objavljen dolg seznam teh znanih rojakov. Še živeče smo v glavnem že predstavili, o številnih, ki so živeli pred dobo računalnikov in interneta, pa so podatki težko dostopni ali zelo skopi.

Včasih v kakšni družbi beseda nanese na pomine. Starejši občani pripovedujejo o ljudeh in

dogodkih, ki se jih danes spominja le malokdo, a so pomembno zaznamovali življenje v naši skupnosti pred mnogimi leti. Zato vas vabimo, da se nam oglasite, če imate zanimive zgodbe, podatke ali stare fotografije ljudi, ki so pustili pečat v našem prostoru – na primer o zdravnikih, ki so pred stoletjem paciente še obiskovali s konjsko vprego, o članih gledaliških skupin ali drugih ustvarjalcih. Po podatkih, ki sem jih našla pred slabimi desetimi leti, je bil prvi bralni krožek v Križevcih pri Ljutomeru ustanovljen že leta 1889 in je predstavljal prvo organizirano obliko kulturnega dogajanja pri nas ter predhodnika prve gledališke skupine, ustanovljene leta 1892. Prispevek lahko napišete sami ali pa nam zanimivo temo sporočite na naslov krizevciglasilo@gmail.com – oglasila se bo ena od članic uredniškega odbora in pripravila prispevek na podlagi pogovora z vami.

Po spletu smo vas povabili tudi, da z nami delite kakšen pozabljen recept svoje babice – takšen, ob katerem se vam še danes v mislih prikrade njen vonj in okus. Prejeli smo prva dva recepta in z veseljem ju objavljamo. Veseli nas tudi lep odziv na povabilo k pošiljanju fotografij iz naše okolice, še posebej to, da se je odzvalo kar nekaj mladih deklet.

Občinsko glasilo je medij, s katerim vas želimo obveščati o dogajanju v naši občini in o vsebinah, v katere ste vključeni občani. Poleg podatkov o proračunu in investicijah vam želimo ponuditi še koristne napotke: v tej številki denimo o možnosti nakupa subvencioniranih kopalnih kart v Termah Banovci, o pravicah oskrbovancev na domu, o varnosti na kopališčih, o nasvetih policije za zaščito pred nepridipravi, zmanjšanju izgub hrane, pa tudi o odgovornem ravnanju z oblačili ter o ponudbi Splošne knjižnice in muzeja v Ljutomeru – in še o marsičem.

Želim vam prijetno branje in vas toplo vabim k soustvarjanju zanimivih vsebin!

Silva Duh,
odgovorna urednica

SPOŠTOVANE OBČANKE, SPOŠTOVANI OBČANI,

leto 2025 je za nami in znova nas je opomnilo, da skupnost ne gradijo zgolj projekti in številke, temveč ljudje, ki tu živimo. Preizkušnje, s katerimi smo se srečevali, so nas utrdile in pokazale, da v naši občini še vedno živijo solidarnost, pripravljenost pomagati in občutek pripadnosti. Naj nas ne razdružujeta ne slabo vreme in ne različna mnenja – prav v takšnih trenutkih se pokaže, kdo smo in kaj zmoremo kot skupnost, ki je ponosna na svojo prleško identiteto.

V leto 2026 vstopamo z novim zagonom in zavedanjem, da prihodnost ustvarjamo skupaj. Pred nami so izzivi in priložnosti, da našo občino naredimo še bolj povezano in srčno. Če bomo znali stopiti skupaj in ohraniti spoštovanje, bomo znova dokazali, da majhna občina pomeni veliko skupnost. S premišljenimi vlaganji, z odgovornim ravnanjem in medsebojnim sodelovanjem bomo tudi v prihodnje ustvarjali okolje, v katerem se dobro živi, dela in gradi prihodnost za naslednje generacije.

Proračun 2026

Proračun je najpomembnejši akt, ki ga sprejme občinski svet, in temeljni instrument delovanja občine. Pri pripravi smo skušali biti čim bolj realni in zajeti vse, kar bo treba v tem obdobju financirati na podlagi zakonskih obveznosti, hkrati pa tudi naloge in projekte, ki prispevajo h kakovosti bivanja ter k razvoju skupnosti. Res je, da je povprečnina letos nekoliko višja, vendar zakonske obveznosti, ki nam jih nalaga država, nenehno rastejo. Posledično nam ostaja vedno manj sredstev za prepotrebne investicije.

V preteklem letu smo se zadolžili v višini 1.250.000 EUR za dograditev in obnovo telovadnice pri

osnovni šoli. Gre za eno najpomembnejših investicij v zadnjem obdobju, ki bo pomembno prispevala h kakovostnejši izvedbi športne vzgoje naših otrok ter izboljšala pogoje rekreacije za vse generacije občanov. Investicija je vredna 2.564.316,99 EUR. Z veseljem ugotavljamo, da nam je uspelo pridobiti **60 % nepovratnih sredstev**, in sicer s strani Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport 1.000.000 EUR ter Ministrstva za vzgojo in izobraževanje 491.965,13 EUR. Pridobili jih bomo letos in prihodnje leto, s tem pa bomo postopno zniževali zadolženost občine.

Prihodki in odhodki

V letu 2026 je predvidenih 4.300.694 EUR prihodkov in 3.950.042 EUR odhodkov ter odplačevanje zadolžitev v višini 350.652,00 EUR.

V nadaljevanju predstavljamo nekaj večjih investicij, projektov in odhodkov.

Obramba in ukrepi ob izrednih dogodkih: 190.190 EUR

Zavedamo se, kako pomembno je področje zaščite in reševanja, zato mu tudi letos namenjamo pomemben del proračuna. Izkušnje zadnjih let so pokazale, da je ključen dobro organiziran in odziven

sistem, ki lahko hitro pomaga občanom v stiski. Posebno vlogo imajo prostovoljne humanitarne organizacije, ki s srčnostjo, solidarnostjo in nesebičnim delom pomembno dopolnjujejo sistem zaščite in reševanja. Njihova pomoč je pogosto prva in najbolj neposredna podpora prizadetim, zato so nepogrešljiv del varnostne in socialne mreže naše občine.

Iskrena zahvala gre vsem gasilcem, prostovoljcem, humanitarnim organizacijam in drugim službam, ki so pogumno in požrtvovalno pomagali ob izrednih razmerah v preteklem obdobju. Vaše delo, predanost in pripravljenost pomagati so neprecenljivi. Gasilci in gasilska društva niso le varuhi pred ognjem in naravnimi ujmami, temveč tudi pomemben steber družbenega življenja v občini: povezujejo skupnost, spodbujajo prostovoljstvo ter krepijo medgeneracijsko sodelovanje. Posebej nas veseli, da v mesecu aprilu pričakujemo **ново gasilsko vozilo v PGD Vučja vas**, ki bo pomembno prispevalo k še večji operativni pripravljenosti in varnosti občank ter občanov. Občina se zaveda pomena vseh deležnikov na področju zaščite, reševanja in humanitarne pomoči, zato bo tudi v prihodnje podpirala njihovo operativno delovanje in družbeno vlogo.

Kmetijstvo, gozdarstvo in ribištvo: 107.565 EUR

Razvita kmetijska panoga je za vsako občino izjemno pomembna, zato namenjamo sredstva tudi podpori kmetijstva z namenom krepitve podeželja, trajnostnega razvoja in samooskrbe. V letu 2026 nadaljujemo s tremi ukrepi: naložbe v predelavo in trženje kmetijskih in živilskih proizvodov ter naložbe v dopolnilno in nekmetijsko dejavnost na kmetiji, pomoč za plačilo zavarovalnih premij in podpora ohranjanju oziroma povečevanju rodovitnosti tal. Za vse tri ukrepe je predvidenih 38.000 EUR, ki bodo razdeljeni na podlagi razpisov v drugi polovici leta.

Skrbeli bomo za urejanje vodotokov in propustov, pomemben del sredstev pa bo namenjen tudi urejanju poljskih in gozdnih poti. Del sredstev je

namenjen skrbi za divjad ter spodbujanju delovanja društev s področja kmetijstva.

Promet, prometna infrastruktura in komunikacije: 809.970 EUR

Razvita in varna prometna infrastruktura je temelj vsakdanjega življenja občanov in ključni pogoj za razvoj občine. Zato tudi letos namenjamo sredstva rednemu vzdrževanju javnih poti, košnji ob javnih poteh in pločnikih ter učinkoviti zimski službi, ki skozi vse leto prispevajo k večji varnosti, prevoznosti in urejenemu videzu občine. Če bo Občina Križevci uspešna na razpisu, je predvidena izgradnja prve in druge faze **kolesarsko-pohodniške poti od vasi Ključarovci proti Grabam**, ki bo znatno prispevala k večji varnosti udeležencev v prometu ter izboljšala kakovost bivanja občanom.

Gospodarstvo in turizem: 87.680 EUR

Sredstva namenjamo tudi promociji tradicionalnih prireditev, kot so Miklavževanje, Konjske dirke v Križevcih, Žeganje konj, Prleška gibanica, Prižig prazničnih luči ter širše prepoznaven festival Re:Pannonia Letos bomo skupaj s PGD Logarovci, z drugimi društvi in vasmi naše občine obudili dogodek, ki odraža prleško identiteto in kulturno dediščino – Kmečki bal. Ker je bil ta dogodek v preteklosti pomemben del tradicije, je prav, da jo nadaljujemo in ohranimo v spomin ter čast prednikom.

V okviru sredstev je načrtovan tudi ponovni razpis za spodbujanje podjetnikov in zasebnikov, ki je letos višji za 10 %. S tem želimo dodatno spodbuditi samozaposlovanje, nove investicije v podjetjih ter širitev obstoječih dejavnosti.

Varovanje okolja in naravne dediščine: 120.500 EUR

Občina Križevci je v sodelovanju s Prleško komunalo pripravila triletni načrt investicij, potrebnih za nemoteno delovanje sistema odvajanja in čiščenja odpadne vode. Zaradi nujnih vlaganj je v letošnjem proračunu na tem področju predvidenih več sredstev

kot v preteklem obdobju, z jasnim ciljem zagotoviti zanesljivo odvajanje odpadne vode. Sredstva so namenjena skrbi in subvencioniranju omrežnine, ravnanju z odpadnimi vodami ter sofinanciranju izgradnje malih komunalnih čistilnih naprav. Del sredstev je namenjen tudi investicijskemu vzdrževanju CERO Puconci ter skupne čistilne naprave v Ljutomeru.

Prostorsko planiranje in stanovanjsko-komunalna dejavnost: 339.482 EUR

Tudi na področju dobave pitne vode smo s podjetjem Prleška komunala pripravili triletni načrt obnove vodne infrastrukture. Ker gre za najpomembnejšo naravno dobrino, si motenj v oskrbi ne moremo privoščiti, zato je na tem področju namenjenih največ sredstev. Občina nadaljuje s subvencioniranjem cene oskrbe s pitno vodo občanom v višini 20 %.

Med načrtovanimi stroški so še vzdrževanje katastra in hidrantov, priprava OPN 3 ter stroški občinskega urbanista. Sredstva so namenjena tudi vzdrževanju pokopališča, Parka doživetij ter vzdrževanju neprofitnih občinskih stanovanj, ki so potrebna stalnih obnov. Predvidena so tudi sredstva za oprostitvev komunalnega prispevka za mlade družine ter pomoč pri rušitvi dotrajanih objektov.

Kultura, šport in nevladne organizacije: 258.570 EUR

Osnovna šola Križevci je dobila v uporabo obnovljeno in dozidano telovadnico. Po več kot štiridesetih letih imajo učenci naše šole znova ustrezne pogoje za izvajanje športne vzgoje. Telovadnica pa ni namenjena le šoli, temveč tudi občanom, saj omogoča popoldansko rekreacijo in aktivno preživljanje prostega časa, zaradi svoje zasnove pa je primerna tudi za različne medgeneracijske dogodke.

Za investicijo nam je uspelo pridobiti 60 % nepovratnih sredstev Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport ter Ministrstva za vzgojo in izobraževanje. Del sredstev na tej postavki je namenjen dokončanju ene največjih investicij

zadnjega obdobja v občini. Predvideno je tudi sofinanciranje športnih programov, umetniških vsebin ter delovanja pihalnega orkestra.

Pomemben delež sredstev je namenjen sofinanciranju Splošne knjižnice Ljutomer, kjer je na podlagi pregledov in ugotovitev pristojnih služb predvideno dodatno vlaganje v kadrovske okrepitve. Skrbimo tudi za sprotno vzdrževanje kulturne dvorane, ki je pomembno stičišče generacij in dogodkov skozi vse leto.

Izdana bosta tudi dva izvoda občinskega glasila, ki ga pripravlja uredniški odbor pod vodstvom glavne urednice Silve Duh v sodelovanju s članicami Mihaelo Gržin, Karin Jureš in Saro Vaupotič. Iskreno se jim zahvaljujemo za skrbno pripravljeno in vsebinsko bogato glasilo.

V letošnjem letu uvajamo tudi novost – subvencijo za kopanje v Termah Banovci. Vabim vas, da jo izkoristite za rekreacijo, sprostitev in druženje.

Izobraževanje: 1.103.800 EUR

Zavedamo se, da je predšolska vzgoja med najpomembnejšimi področji, zato je glavnina sredstev namenjena Vrtcu Križevci: delovanju vrtca, zniževanju plačil staršev, pomoči otrokom s posebnimi potrebami ter investicijskemu vzdrževanju. V letu 2026 načrtujemo tudi zamenjavo energenta za ogrevanje, kar bo prispevalo k dolgoročnemu znižanju stroškov in vzdržnosti ekonomske cene vrtca.

Del sredstev je namenjen tudi sprotnemu vzdrževanju osnovne šole, ki jo načne zob časa in zahteva redna vlaganja za varno in kakovostno učno okolje. Pomemben del sredstev bo namenjen regresiranju prevozov šolskih otrok, štipendiranju in študijskim pomočem, kritju programskih stroškov glasbene šole ter subvencioniranju šolske prehrane.

Socialno varstvo: 228.335 EUR

Socialno varstvo je eno najpomembnejših področij skrbi za dobrobit in dostojanstvo občanov, zlasti

najranljivejših. Sredstva bodo namenjena oskrbi v domovih starejših in posebnih zavodih ter pomoči na domu, ki starejšim in pomoči potrebnim omogoča čim daljše in kakovostno bivanje doma.

V letošnjem letu smo skupaj z ostalimi občinami Upravne enote Ljutomer pričeli z izvajanjem pomoči na domu in dolgotrajne oskrbe z novim koncesionarjem – Zavodom za dolgotrajno oskrbo in pomoč na domu Prlekija. Ob tej priložnosti se iskreno zahvaljujemo dosedanji koncesionarki Olgi

Lupša, ki je skupaj s svojo ekipo storitve vrsto let opravljala strokovno, srčno in na visoki ravni.

Ker se zavedamo pomena podpore družinam v prvih mesecih otrokovega življenja, ohranjamo enkratno denarno pomoč ob rojstvu otroka v višini 500 EUR. Zagotavljamo tudi subvencije za najem stanovanj, enkratne denarne pomoči socialno ogroženim ter financiranje društev na področju socialnega varstva.

Skupaj pomoč občanom:

Plačilo vrtca – razlika v ceni	713.000 EUR
Oskrba v domovih, skrb za starejše	114.100 EUR
Šolski prevozi	200.000 EUR
Financiranje delovanja OORK Ljutomer, Varna hiša	11.160 EUR
Darilo ob rojstvu otroka	12.000 EUR
Nagrade študentom	12.500 EUR
Stroški za neposredno socialno oskrbo uporabnikov	77.000 EUR
Enkratna socialna pomoč ogroženim	7.000 EUR
Subvencioniranje šolske prehrane	22.000 EUR
Subvencioniranje cene pitne vode in odpadnih voda	74.000 EUR
Subvencija kmetijam in dopolnilni dejavnosti na kmetiji	38.000 EUR
Pomoč pri rušitvi objektov, oprostitev komunalnih prispevkov za mlade	15.000 EUR
SKUPAJ	1.295.660 EUR

Zavedamo se, da je investicijskih sredstev iz leta v leto manj, saj zakonske obveznosti občin naraščajo. Kljub temu proračun oblikujemo odgovorno in iščemo ravnotežje med obveznostmi, podporo občanom in razvojnimi projekti. Posebno pozornost namenjamo socialno šibkejšim ter podpori organizacijam in društvom, ki krepijo solidarnost in povezanost v občini.

Prepričan sem, da lahko z dobrim sodelovanjem in medsebojnim zaupanjem ustvarjamo okolje, v katerem se dobro počutijo vse generacije. Kljub negotovostim današnjega časa verjamem v moč

naše skupnosti in ljudi, ki vsak dan dokazujete, da sta solidarnost in sodelovanje naš način življenja.

Naj nas tudi v prihodnje vodijo prleške vrednote – delavnost, srčnost, povezanost in spoštovanje do zemlje ter ljudi. Prav v teh koreninah, v naši prleški duši, je moč, da skupaj ohranjamo identiteto kraja in hkrati samozavestno stopamo naprej. Iskrena hvala vsem, ki soustvarjate našo občino in prispevate k njenemu razvoju.

Branko Slavinec,
župan

OBČINA KRIŽEVCI V ŠTEVILKAH

Po podatkih Poslovnega registra Slovenije, ki ga vodi AJPES, je v občini Križevci registriranih 268 poslovnih subjektov (stanje na dan 14. 12. 2025), od tega jih je bilo v obdobju od 1. 1. do 14. 12. 2025 novoustanovljenih 20.

Vrste poslovnih subjektov	Novoustanovljeni v letu 2025	Registrirani na dan 14. 12. 2025
Gospodarske družbe	2	50
Zadruge	0	0
Samostojni podjetniki posamezniki	13	113
Pravne osebe javnega prava	0	3
Neprireditne organizacije – pravne osebe zasebnega prava	1	8
Društva	0	63
Druge fizične osebe, ki opravljajo registrirane dejavnosti oziroma s predpisom določene dejavnosti	4	31
Skupaj:	20	268

Po podatkih letnih poročil za leto 2024 so gospodarske družbe v občini Križevci poslovale z neto čistim dobičkom v višini 2.561.000 EUR, kar v primerjavi z letom 2023 predstavlja 87 % višji neto čisti dobiček, samostojni podjetniki pa s 404.000 EUR neto podjetnikovim dohodkom beležijo 48 % manjši izid kot v letu 2023.

Hitro rastoča podjetja v občini Križevci

Hitro rastoča podjetja (HRP) so podjetja, ki v kratkem obdobju dosežejo nadpovprečno rast prihodkov, dobička in števila zaposlenih ter so ključna za gospodarstvo, saj ustvarjajo nova delovna mesta. V Sloveniji jih vsako leto na osnovi javnih podatkov preteklih let določa AJPES v skladu z metodologijo Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport. V Pomurski regiji je takih podjetij 84.

Število hitro rastočih podjetij v obdobju 2020–2024			
	Število podjetij	HRP	
		Število	Delež (v %)
Slovenija	123.821	3.369	2,7
Pomurska regija	4.279	84	2,0
Občina Križevci	100	3	3,0

V občini Križevci na osnovi podatkov iz letnih poročil v obdobju 2020–2024 delujejo tri hitro rastoča podjetja:

- Ključavničarstvo JDJ Denis Čuk, s.p.
- PRIMAVEST, svetovanje in inženiring, d.o.o.
- Prevoznništvo-storitve MG, d.o.o.

Omenjenim podjetjem čestitamo za velik uspeh.

Foto: Danijel Lesničar

NOVA ZOBOZDRAVNICA V KRIŽEVCIH

Tekst in foto: mag. Lidija Domanjko

V zobozdravstveni ambulanti v Križevcih pri Ljutomeru je s 3. novembrom delo pričela Amina Munjić Idrizović, dr. dent. med. Ob začetku dela so ji dobrodošlico izrekli župan Branko Slavinec, direktor ZD Ljutomer Boštjan Pihlar, odgovorna oseba za otroško in šolsko zobozdravstvo dr. Rahela Žižek Mraz ter diplomirana medicinska sestra Mihaela Senčar.

Nova zobozdravnica bo skrbela za otroško in šolsko zobozdravstvo, kar pomeni, da bodo otroci redne preglede, preventivne preglede in svetovanja lahko opravljali v domačem kraju. Sama poudarja, da je zdrav nasmeh pomemben del splošnega zdravja in samozavesti, ter se veseli dela z mladimi pacienti. »Otroški zobje so temelj zdrave prihodnosti. Redni pregledi in dobra ustna higiena v otroštvu pomenijo manj težav v odraslosti. Otrokom želim zobozdravstvo približati na prijazen, poučen in

sproščen način,« je povedala zobozdravnica.

S stalno prisotnostjo zobozdravnice je prebivalcem omogočena boljše preventivna skrb za ustno zdravje in lažja dostopnost do zobozdravstvenih storitev. Starši lahko svoje otroke naročijo na prvi pregled, kjer bodo prejeli tudi praktične nasvete o pravilnem ščetkanju, izbiri zobne paste in pomenu zdrave prehrane za močne zobe. Redni zobozdravstveni pregledi so pomemben del skrbi za zdravje, ki se začne doma in nadaljuje v ambulanti.

ŽUPANU PODELJEN SREBRNIK JSKD

Tekst in foto: mag. Lidija Domanjko

Vodja izpostave Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti (JSKD) Ljutomer, Mira Rebernik Žižek, je v sredo, 3. decembra, županu Občine Križevci Branku Slavincu podelila spominsko medaljo – srebrnik JSKD ob 25-letnici delovanja sklada. Priznanje je bilo podeljeno v znak zahvale za dolgoletno podporo ljubiteljski kulturi ter za pomemben prispevek k razvoju in uveljavljanju kulturnih dejavnosti v lokalnem okolju.

Podelitev je potekala na Prešernov rojstni dan, ko obeležujemo tudi Ta veseli dan kulture – praznik, ki nas vsako leto znova spomni, da je kultura prostor povezovanja, ustvarjalnosti in skupnosti, ne glede na starost, prepričanja ali vsakdanje skrbi.

KULCONNECT: POVEZANI OB OKUSIH

Tekst: Silva Duh, mag. Lidija Domanjko | Foto: Lidija Domanjko

Občina Križevci je bila v sodelovanju z Društvom Kelih in s Pivovarno Bevog iz Bad Radkersburga uspešna na razpisu ESSR Interreg Slovenija-Avstrija ter pridobila sredstva za izvedbo mednarodnega kulturno-kulinaričnega dogodka KulConnect. Dogodek je potekal 20. septembra v križevskem Parku doživetij ter 3. oktobra pri Pivovarni Bevog v Avstriji.

Križevski del dogodka je navdušil več sto obiskovalcev in združil bogato kulinarično izkušnjo s kulturnim dogajanjem. Obiskovalci so okušali vina štirih domačih vinarjev (Kolbl, Horn, Družina Kos, Škrget) in vina avstrijskega vinarja Legenstein, piva pivovarne Bevog ter prleške prigrizke. Potekale so delavnice ujemanja hrane z vini in pivi pod vodstvom sommelierke mag. Tjaše Kos in pivskega poznavalca Vasje Golarja. Posebno zanimanje je pritegnil prikaz priprave prleške gibanice v živo, ki sta ga izvedli Majda in Lidija, obiskovalci pa so se ustavljali tudi pri stojnicah lokalnih ponudnikov in rokodelcev.

Osrednje kulinarično dogajanje je bilo tradicionalno kuhanje golaža, na katerem je sodelovalo kar 26 ekip iz Slovenije in Avstrije. Z glasovanjem obiskovalcev so bile kot najboljše izbrane ekipe OŠ Križevci, Cornus Lukavci in ekipa iz Bučečovcev. Kulturni program so sooblikovali Eva in Žan na harmoniki, Folklorna skupina Leščeček, Mladinska folklorna skupina OŠ Verzej, Vrtec Križevci, Folklorna skupina Društva upokojencev Križevci, Moška vokalna skupina KD Slavko Osterc ter Skupina Tempo. Za najmlajše so pripravili ustvarjalne delavnice, »steno prijateljstva« in fotobox s spominskimi fotografijami.

Drugi del projekta je potekal pri Pivovarni Bevog v Avstriji, kjer so udeleženci sodelovali na pohodu z nabiranjem zelišč, ki so jih kasneje uporabili

pri pripravi jedi. Sledile so degustacije piva projektnega partnerja Bevog ter vin iz Slovenije in biodinamičnih vin iz Avstrije, ob strokovnem vodenju vinarjev in pivskih poznavalcev. Udeleženci so si ogledali pivovarno, dogajanje pa se je nadaljevalo ob glasbi DJ-ja, za otroke pa so potekale delavnice na prostem.

KulConnect ni bil le kulinarčni dogodek, temveč praznik povezovanja, ustvarjalnosti in medkulturnega sodelovanja. Projekt je vzpostavil nova poznanstva in trajnejše vezi med prebivalci Slovenije in Avstrije, obenem pa prispeval k večji socialni povezanosti in sodelovanju v prihodnje.

POZDRAV NOVIM ŽIVLJENJEM

Tekst: mag. Lidija Domanjko

V drugi polovici leta 2025 se je v občini Križevci zvrstilo več lepih in veselih dogodkov, med katerimi prav gotovo posebno mesto zavzemajo rojstva otrok, ki so v družine in skupnost prinesla novo veselje.

V tem obdobju so se rodili: Neža Hozjan, Žan Veselič, Evita Tušek, Benjamin Grah, Filip Nedeljko, Lukas Kurbos, Antonija Plohl, Kaja Zavrtnik, Oskar Štuhec Škraban, Oto Kovačič, Hana Jelen, Zala Zevnik, Teo Žganjar, Urban Trofenik, Maks Križan, Jakov Ferlin, Jonatan Penko, dvojčiči Sofi in Sindi Rudolf, Enzo Bukovec, Zala Štuhec ter Neja Novak.

Vsak novorojenček bogati našo skupnost in jo povezuje v skrbi, solidarnosti in medsebojni podpori. Skupnost raste ne le v številu, temveč tudi v toplini in povezanosti. Občina Križevci ob tej priložnosti vsem staršem in družinam iskreno čestita ter želi veliko zdravja, veselja in lepih skupnih trenutkov ob odraščanju otrok. Naj bodo njihovi dnevi polni igre, varnosti in ljubezni.

SLAVNOSTNA PODELITEV OBČINSKIH PRIZNANJ

Tekst: mag. Lidija Domanjko | Foto: arhiv občine

V petek, 12. septembra, je v Kulturnem domu Križevci potekala slavnostna seja ob 27. občinskem prazniku Občine Križevci. Zbrane je nagovoril župan Branko Slavinec, slavnostni govornik pa je bil Dejan Židan, državni sekretar na Ministrstvu za gospodarstvo, turizem in šport.

Leto 2025 je bilo razglašeno za mednarodno leto miru in zaupanja, vrednot, ki jih je župan v svojem nagovoru še posebej poudaril. Izpostavil je, da občina z jasno vizijo, odločnostjo in sodelovanjem dosega pomembne premike na številnih področjih. Med večjimi naložbami je

rekonstrukcija in dozidava telovadnice pri osnovni šoli, ki bo izboljšala vadbene pogoje za učence in širšo skupnost. Zaključen je bil tudi projekt Zdrava Prlekija, v okviru katerega je Športno društvo Križevci pridobilo nove garderobe in sanitarije, v Parku doživetij pa so bile nameščene nove motorične naprave in polnilnica za e-kolesa.

Velik doprinos za prebivalce bo pomenila tudi nova kolesarska povezava Veržej–Ključarovci, za katero se trenutno uspešno pridobivajo zemljišča. Občina je v ta namen sprejela Celostno prometno strategijo, ki prinaša več prostora za pešce, kolesarje in javni prevoz, kar bo izboljšalo varnost in trajnostno mobilnost.

Na področju mednarodnega sodelovanja je občina partnerica v projektu Interreg SI–AT Kulconnect, skupaj z Društvom Kelih in avstrijskim podjetjem Brauhaus Bevog. V okviru projekta sta bila organizirana dogodki v Križevcih (v Parku doživetij) in v Avstriji (pri pivovarni Bevog), ki sta dodatno okrepila čezmejno povezovanje.

Župan je v nadaljevanju poudaril pomembno vlogo občanov, ki s svojim delom, ustvarjalnostjo in

prostovoljstvom bogatijo skupnost ter prispevajo k njenemu razvoju.

Vrhunec slavnostne seje je bila podelitev občinskih in županovih priznanj posameznikom in društvom za dolgoletno delo, dosežke ter izjemne prispevke k razvoju in prepoznavnosti občine.

OBČINSKA PRIZNANJA

Lidija Koroša, prejemnica priznanja s plaketo in listino

Upokojena profesorica razrednega pouka iz Ključarovcev je pustila neizbrisen pečat v vzgoji, izobraževanju in delovanju v lokalni skupnosti. Kot dolgoletna učiteljica, pomočnica ravnatelja in ravnateljica je skrbela za povezovanje šole z občino, soustvarjala temelje občinske identitete (grb, zastava, praznik, glasilo) ter ostala aktivna tudi po upokojitvi kot prostovoljka v humanitarnih in kulturnih društvih.

Anton Lovrenčič, prejemnik priznanja Občinskega sveta

Dolgoletni občinski svetnik, gasilec in prostovoljec iz Lukavcev je pomembno prispeval k razvoju lokalne infrastrukture, gasilstva in družbenega življenja. Še zmeraj je aktiven pri Društvu upokojencev Križevci, v šahovskem krožku ter kot pobudnik številnih projektov v domačem kraju.

Vojmir Zamuda, prejemnik priznanja Občinskega sveta

Strasten zbiratelj starodobnih vozil in naprav

iz Stare Nove vasi s svojo zbirko, ki šteje več kot 4.700 eksponatov, ohranja tehnično in kulturno dediščino podeželja. Njegovo delo je dragocen prispevek k prepoznavnosti občine in širše regije.

ŽUPANOVA PRIZNANJA

Županova priznanja so bila podeljena za vidne dosežke na področjih kulture, športa, ustvarjalnosti in mladinskega udejstvovanja:

- **Društvo 29a** – za 10 let ustvarjalnega delovanja, organizacijo festivala Re:Pannonia ter pomemben prispevek k razvoju kulturnega utripa v občini in širše.
- **Športno kinološko društvo Ljutomer-Križevci** – za 40 let vztrajnega delovanja na področju razvoja kinologije, organizacije tekmovanj ter spodbujanja odgovornega odnosa do živali.
- **Kulturno-umetniško društvo Muzika** – za 10 let delovanja pihalnega orkestra, kakovostno glasbeno ustvarjanje in bogatitev kulturnega življenja občine.
- **Tino Oskomič** – za izjemne športne dosežke in naslov svetovnega prvaka v breakdancu ter uspešno promocijo občine doma in v tujini.
- **Lucija Divjak** – za dosežke na področju glasbe, številne mednarodne nagrade in vztrajnost na umetniški poti.
- **Jana Kosi** – za izjemne dosežke na področju robotike ter uspešno delo v ekipi državnih prvakov, ki se pripravlja na svetovno prvenstvo WRO v Singapurju.

SREČANJE STAREJŠIH OBČANOV IN ZAKONSKIH JUBILANTOV

Tekst in foto: mag. Lidija Domanjko

V torek, 9. septembra, je v vaškem jedru v Križevcih v okviru občinskega praznika potekalo tradicionalno srečanje starejših občanov in zakonskih jubilarntov. Dogodka se udeležijo občani, ki v tekočem letu dopolnijo 70 let ali več, tokrat pa se je v prireditvenem šotoru zbralo okoli 280 obiskovalcev, ki so čudovit popoldan preživeli ob prijetnem druženju in glasbi.

Program je povezovala Manica Sušec, ki je dogajanje obogatila tudi s pesmimi rojaka Marka Kočarja. Zbrane je nagovoril župan Branko Slavinec, ki je zakonskim jubilarntom čestital in vsem zaželel trdnega zdravja, optimizma ter veliko prijetnih družabnih trenutkov. Zbrane je toplo nagovoril tudi križevski župnik Štefan Vinkovič, ki je poudaril pomen medsebojne pomoči in dejanja dobrote, saj se po njegovih besedah »žalost, ki se

deli, manjša, veselje, ki se deli, pa večja«.

Za prijetno glasbeno spremljavo je poskrbela glasbena zasedba Društva upokojencev Beltinci. Med letošnjimi jubilarnti posebej izstopata zakonca Elizabeta in Anton Šijanec, ki sta februarja obeležila izjemnih 70 let zakonske zveze.

Trije pari so praznovali diamantno poroko (60 let zakonske zveze):

- Ana in Ludvik Duh iz Grab,
- Angela in Jožef Strajnsak iz Bučečevcev,
- Alojzija in Alojz Kavaš iz Bučečevcev.

Sedem parov je praznovalo zlato poroko (50 let zakonske zveze):

- Cecilija in Jožef Ropoša iz Bučečevcev,
- Jelica in Danijel Heric iz Kokoričev,
- Kristina in Franc Šumak iz Vučje vasi,
- Slavica in Alojz Kosi iz Grab,
- Majda in Anton Čirič iz Logarovcev,
- Jelislava in Stanislav Ošljaj iz Kokoričev,
- Marica in Janez Marinič iz Stare Nove vasi.

Prireditev je bila priložnost za obeležitev pomembnih življenjskih mejnikov, obujanje spominov in krepitev občutka povezanosti v lokalni skupnosti.

KASAŠKA DIRKA ZA POKAL OBČINE KRIŽEVCI IN DRŽAVNO PRVENSTVO TRILETNIKOV

Tekst in foto: mag. Lidija Domanjko

V nedeljo, 14. septembra, je na ljutomerskem hipodromu v sklopu občinskega praznika potekalo državno prvenstvo triletnih kasačev. Naslov prvaka je osvojil žrebec Frenky Gaa Ga v lasti Marjete Mars in Roberta Lindströma. Za KK Posavje Krško ga trenira Martin Mars, do zmage pa ga je popeljal voznik Andrej Simončič, ki je v cilj prišel s časom 1.19,0/2100 a.

Drugo mesto je osvojila Mermaid v lasti Matica Plevela, treniral in vozil pa jo je Janko Sagaj. Tretje mesto je zasedel Lionel, ki tekmuje za KTD Prelogi in KK Ljutomer, pod vodstvom Branka Seršena.

Poleg državnega prvenstva so bili na sporedu tudi spremljevalni nastopi, kjer so slavili:

- 1. dirka: Ice Rose Alar (voznik Davorin Puhar, KK Ljutomer)
- 2. dirka: Orea (voznica Janica Nushol, KK Ljutomer)
- 3. dirka – Pokal občine Križevci: Diesel Bi (voznik Roman Jerovšek, KK Ljutomer)
- 5. dirka – Spominska dirka Franca Zorka (dirka pod sedlom): California Poker (v sedlu jahačica Staša Kustec, KK Ljutomer)
- 6. dirka: Ruby (voznik Branko Seršen, KK Ljutomer)

Uspešni nastopi ljutomerskih tekmovalcev so znova potrdili odlično pripravljenost in oplemenitili bogato kasaško tradicijo.

TEMELJNI KAMEN ZA NOVI CENTER V LUKAVCIH

Tekst: Silva Duh | Foto: mag. Lidija Domanjko

V petek, 10. oktobra, je bil v Lukavcih v okviru tradicionalnega srečanja stanovalcev s svojci slavnostno položen temeljni kamen novega Rehabilitacijskega centra.

Zbrane je nagovorila direktorica Doma Lukavci Stanka Vozlič, ki je predstavila projekt novogradnje. Vrednost investicije znaša 2 milijona evrov vklj. z DDV, sredstva pa so zagotovljena s strani Ministrstva za solidarno prihodnost. Novi center bo v pritličju ponujal dnevne prostore, v nadstropju pa spalne prostore. Namenjen bo uporabnikom, ki se bodo po rehabilitaciji lahko vrnili v domače okolje ali v bivalne enote. Izvajalec gradbenih del je podjetje GDO d.o.o. iz Gornje Radgone, odprtje nove zgradbe pa je načrtovano še pred poletjem prihodnje leto.

Prisotne sta nagovorila tudi predsednik sveta zavoda Marjan Žula, ki je poudaril pomen investicije za uporabnike, ter križevski župan Branko Slavinec, ki je izpostavil, da gre za naložbo

v ljudi, ki takšne prostore potrebujejo in si jih zaslužijo.

Minister za solidarno prihodnost Simon Maljevac se slovesnosti ni mogel udeležiti na dan dogodka, je pa temeljni kamen položil ob obisku Lukavcev 15. oktobra. Ob tem je dejal: »Kot minister moram poudariti, da gre pri tej investiciji za šolski primer zgledega sodelovanja, tako pri pogovorih, kot tudi pri načrtovanju in delu. S tem ne gradimo zidov, ampak dejansko gradimo družbo, kjer ima čisto vsak izmed nas, ne glede na to, kdo je, kaj je, možnost dostojnega življenja. Naš osrednji namen je omogočiti, da se ljudje s posebnimi potrebami ne znajdejo na robu, ampak sredi skupnosti; da imajo prostor, kjer jih podpremo pri prehodu v bolj samostojno življenje«. Ob koncu se je zahvalil tudi zaposlenim v domu za njihovo predano delo in prispevek k uresničitvi projekta.

OBNOVA IN ŠIRITEV ZDRAVSTVENEGA DOMA LJUTOMER

Tekst: Boštjan Pihlar, direktor ZD Ljutomer | Foto: arhiv ZD Ljutomer

Zdravstveni dom Ljutomer je v fazi obsežne prenove in nadzidave, katere priprave so se začele že aprila 2022. Gre za enega največjih investicijskih projektov v zgodovini zdravstvenega doma, ki se izvaja s podporo Ministrstva za zdravje in občin ustanoviteljic. Skupno so bila pridobljena nepovratna sredstva v višini 1.369.040 EUR, pri čemer delež Občine Križevci znaša 270.640 EUR.

Pogodba o sofinanciranju je bila podpisana 4. junija 2024.

Izvajalec gradbenih del je bil izbran v postopku

javnega naročanja, pogodba s Komunalnim podjetjem Ormož d.o.o. pa je bila sklenjena 24. decembra 2024. Razpisna vrednost del znaša 2.067.832,06 EUR. Za strokovni in finančni nadzor nad potekom investicije skrbi podjetje Mind Inženiring d.o.o. iz Ormoža, stroški nadzora pa znašajo 36.890,36 EUR.

V letu 2025 je bila pripravljena projektna dokumentacija za notranjo opremo ter izveden razpis za dobavo pohištva in opreme. Najugodnejši ponudnik, podjetje MF Mizarstvo Filipič d.o.o. iz Babincev, je pogodbo podpisal 27. avgusta 2025, vrednost dobave pa znaša 170.429,29 EUR.

Gradbena dela so se začela v začetku leta 2025 in potekajo postopno ob nemotenem delovanju zdravstvenih dejavnosti. Prenova laboratorijskih prostorov je že v zaključni fazi, sledijo pa dela v čakalnicah, upravnih prostorih, specialističnih in referenčnih ambulantah, zobozdravstvu, ginekologiji, patronaži ter drugih spremljajočih prostorih. Projekt bo predvidoma zaključen do konca julija 2026.

Vodstvo Zdravstvenega doma Ljutomer se ob tem zahvaljuje Občini Križevci za podporo pri izvedbi projekta ter za prispevek k izboljšanju pogojev za kakovostno in dostopno zdravstveno oskrbo občank in občanov.

NOVA TELOVADNICA ODPRLA SVOJA VRATA

V ponedeljek, 2. februarja 2026, je bil izveden tehnični pregled in izdano uporabno dovoljenje za objekt rekonstruirane in dograjene telovadnice v sklopu OŠ Križevci. Obe telovadnici - večja in manjša tako že služita svojemu namenu. V dopoldanskem času sta namenjeni izvajanju športa v sklopu programa osnovnošolskega izobraževanja, v popoldanskem času pa je telovadnica namenjena za izvajanje športnih aktivnosti klubov in društev.

PREDNOVOLETNO SREČANJE VITEZOV VINA

Tekst: Branko Slavinec | Foto: Renata Slavinec Berden

V sredo, 3. decembra, je v Gostilni Zorko potekalo prednovoletno srečanje Evropskega reda vitezov vina – Legature za Pomurje. Dogodek je bil namenjen krepitvi viteškega prijateljstva in ohranjanju vinske ter kulturne tradicije.

Kulturni program so oblikovali učenke in učenci Glasbene šole Slavka Osterca Ljutomer, v viteški besedi pa so bili predstavljeni štiri filmi scenaristke Veronike Kos, ki so obeležili tradicijo in uspehe ob 150-letnici ljutomerskega kasača. Namen in pomen srečanja je predstavil prvi legat Legature za Pomurje Ignac Rajh.

Zbrane je na srečanju pozdravil župan Branko Slavinec, ki je prav tako član Evropskega reda vitezov vina.

DELO ODBORA ZA KMETIJSTVO V LETU 2025

Tekst: Andrej Weis

Odbor za kmetijstvo Občine Križevci v skladu s statutom občine spremlja stanje in razvoj kmetijstva ter podeželja, obravnava in daje mnenja k občinskim aktom, programom in ukrepom s področja kmetijstva, sodeluje pri pripravi in izvajanju občinskih podpor ter javnih razpisov, skrbi za vprašanja varovanja kmetijskih zemljišč in infrastrukture ter obravnava pobude in vprašanja kmetov. Po potrebi opravlja tudi druge naloge, ki mu jih naložita občinski svet ali župan.

Odbor sestavljajo predsednik Andrej Weis ter člani Marta Juterša, Teo Bogdan, David Antolin in Franc Žnidarič.

V letu 2025 se je odbor sestal na treh rednih sejah. Na prvi seji je obravnaval občinski proračun ter podal pobudo za povišanje sredstev v višini 10.000 EUR za pomoč pri naložbah v predelavo in trženje ter za dopolnilne in nekmetijske dejavnosti na kmetijah. Na drugi seji je obravnaval pravilnik o sofinanciranju v kmetijstvu, na tretji pa pregledal prejete vloge kmetov za dodelitev sredstev.

V letu 2024 sta bila na področju kmetijstva sofinancirana dva ukrepa: pomoč za plačilo

zavarovalnih premij ter podpora ohranjanju oziroma povečevanju rodovitnosti tal, v skupni višini 28.261,00 EUR. Pomoč za zavarovalne premije so prejela **104 kmetijska gospodarstva**, podpora za rodovitnost tal pa **31 kmetij**.

V letu 2025 je bil obema ustaljenima ukrepoma dodan še nov ukrep – pomoč za naložbe v predelavo in trženje kmetijskih ter živilskih proizvodov ter za dopolnilne in nekmetijske dejavnosti na kmetiji. Skupno je bilo za vse tri ukrepe izplačanih 35.983,00 EUR. Pomoč za plačilo zavarovalnih premij je prejelo **73 kmetijskih gospodarstev**, podpora za ohranjanje oziroma povečevanje rodovitnosti tal **43 kmetij**, pomoč za naložbe v predelavo in trženje ter dopolnilne dejavnosti pa **tri kmetije z dopolnilno dejavnostjo**.

Občina Križevci vsako leto na podlagi razpisa sofinancira tudi pospeševanje društvene dejavnosti na področju kmetijstva. V zadnjih dveh letih je bilo glede na doseženo število točk razdeljenih 8.260 EUR. Tako je lani sredstva prejelo **12 društev**, v katerih delujejo občani Križevcev.

TIPI KMETIJSTVA V NAŠI OBČINI

Tekst: Sara Vaupotič | Vir podatkov: SURS – SiStat, Kmetijska gospodarstva po tipih kmetovanja (2020)

Kmetijstvo je v našem delu Slovenije ključni steber lokalnega gospodarstva, saj poljedelstvo in mešana kmetovanja prevladujejo v strukturi kmetijskih gospodarstev. Pomurska regija, znana po rodovitnih tleh, ostaja izrazito usmerjena v pridelavo poljščin, hkrati pa kmetije kažejo vse večjo prilagodljivost z vključevanjem živinoreje in drugih kmetijskih dejavnosti.

Podatki o kmetijskih gospodarstvih po tipu kmetijstva v občini Križevci za leto 2020, prikazani na zgornjem grafu, kažejo prevlado določenih tipov kmetovanja. Skupno je bilo v občini evidentiranih približno 270 kmetijskih gospodarstev, kar ponazarja pomembno vlogo kmetijstva pri nas.

Največji delež predstavljajo specializirani pridelovalci poljščin, saj z okoli 140 gospodarstvi izstopajo kot najpogostejša oblika kmetovanja. To potrjuje izrazito usmerjenost območja v poljedelstvo, kar je značilno za ravninske in rodovitne predele Pomurja.

Pomemben del kmetijskega prostora zavzemajo tudi mešana kmetovanja, ki združujejo rastlinsko pridelavo in živinorejo – teh je bilo zabeleženih približno 55. Takšna oblika kmetovanja omogoča večjo prilagodljivost in razpršenost dejavnosti, kar je še posebej pomembno za manjše kmetije.

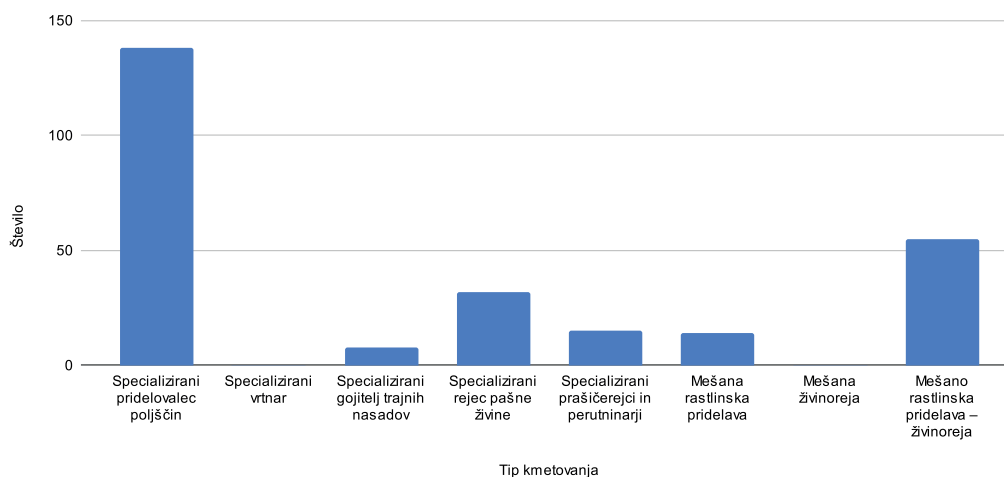
Manjši, a vseeno opazen delež predstavljajo specializirani rejci pašne živine. Druge oblike, kot so specializirano vrtnarstvo, pridelava trajnih nasadov ter prašičereja in perutninarstvo, so v občini zastopane v bistveno manjšem obsegu. Mešana živinoreja in izključno mešana rastlinska pridelava sta razmeroma redki.

V Sloveniji, podobno kot v naši občini, prevladuje poljedelstvo z največjim deležem kmetij, ki se ukvarjajo s pridelavo poljščin. Mešana kmetovanja predstavljajo pomemben del kmetij, vendar so v Pomurju še izraziteje prisotna. Regija izstopa po visoki gostoti mešanih kmetij. Rejci živine so na nacionalni ravni pomemben del kmetijstva, vendar je ta tip kmetovanja v naši občini manj prisoten v primerjavi z nekaterimi drugimi deli Slovenije. Na ravni države so specializirani vrtnarji in perutninarji številčnejši, vendar tudi tam predstavljajo manjši delež kmetij, kar kaže na specifične lokalne prednosti in usmeritve posameznih območij.

V primerjavi s širšimi slovenskimi trendi na področju kmetijstva naša občina ostaja tradicionalno usmerjena v poljedelstvo, z izrazitejšim poudarkom na mešanem kmetovanju, kar odraža naravne danosti in dolgoletno lokalno tradicijo.

Kmetijska gospodarstva po tipih kmetovanja, Križevci 2020

Vir: Statistični urad Republike Slovenije

MEDNARODNA REJSKA KMETIJA ŠTUHEC IZ LOGAROVCEV

Tekst: Silva Duš | Foto: arhiv družine Štuhec

Kmetija Štuhec se nahaja v Logarovcih blizu gasilskega doma. Nosilec dejavnosti Branko Štuhec je zelo razgledan in napreden, zato ne preseneča, da takšne pristope vnaša tudi v delo na njihovi kmetiji. Je strasten ljubitelj zgodovine in med pogovorom z lahkoto niza številne zanimive podatke. V pisnih virih je bila njihova kmetija omenjena že leta 1693, njihova glavna dejavnost pa je bila vse do začetka prejšnjega stoletja reja konj.

V času stare Avstro-Ogrske so najboljše konje redili prav v okraju Ljutomer na Štajerskem. Samo konji s tega območja so se takrat vzrejali za avstro-ogrsko vojaško konjenico, kmetija Štuhečevih pa je imela lastno jahalno šolo. Konji z drugih delov takratne države so se uporabljali za druge delovne namene. Zavedanje pomena genetike izhaja iz časa pred dobrimi 150 leti, ko so kmetje pri kasaških konjih razmišljali o izboljšavah lastnosti konjev s pravimi plemenskimi žrebci in pravilno vzrejo. Poleg konjev so imeli Štuhečevi tudi nekaj goveda, za katerega so skrbeli enako dobro kot za konje. To potrjuje tudi zmaga ene od njihovih dvoletnih telic na lokalni razstavi leta 1878. Z zamiranjem

vzreje konj so na kmetiji povečevali število glav goveda in že nekaj časa so izključno govedorejska kmetija s hlevom za prosto rejo.

Znanje in želja po napredku sta se pri Štuhečevih prenašala iz roda v rod. Z uporabo najboljših bikov, ki so jim bili dostopni, in z lastno pripustno postajo so v največji možni meri izboljševali čredo. Največji preboj je naredil Brankov dedek Anton, ko je leta 1942 v Ansbachu v Nemčiji kupil telico Vali kot prvi predsednik leta 1934 ustanovljenega govedorejskega društva Križevci za svetlo lisasto pasmo in prej soustanovitelj govedorejskega društva v Veržeju, drugega tovrstnega društva v Dravski banovini. Dedek Anton je delo na kmetiji in uveljavljanje novosti zelo natančno popisoval ter Branku zapustil obsežno gradivo o rejskem delu v preteklosti. Na kmetiji so že od leta 1928 dnevno merili namolžene količine mleka, od leta 1954 pa tudi vsebnost maščobe v mleku, kar so vpisovali v kontrolne liste. Danes je v hlevu 57 živali od skupno 158 iz Valinega rodu in zabeleženih je že do 22 generacij njenih potomcev. Poleg njene linije imajo v hlevu še pet drugih krvnih linij, za

razpoznavnost pa se imena vseh njenih potomcev začnejo na črko V. Nosilka dejavnosti je bila do leta 2011 mama Vida, vendar je imel Branko že takrat glavno vlogo pri razvoju in uvajanju naprednih pristopov.

Družina Branka Štuheca danes obdeluje 48,5 ha kmetijskih površin, imajo pa še 5,5 ha gozda. Po drugi svetovni vojni so jim z denacionalizacijo odvzeli velik del kmetijskih površin, zato so jih kasneje postopoma dokupovali. Pri delu mu pomagajo žena Metka in trije od štirih otrok: najstarejši sin Boris in najmlajši Andrej kot naslednika, včasih tudi hčerka Olga, ki je sicer

vzgojiteljica. Hči Anja pa že nekaj let dela na slovenskem veleposlaništvu v Parizu.

Začetki selekcije pri Štuhečevih segajo več kot 150 let v preteklost. Danes je osnova genotipizacija, ki so jo začeli uporabljati kot prva kmetija v Sloveniji. V postopku analize DNK iz dlake ali tkiva določijo genske lastnosti živali. To rejcu omogoča, da že pri mlajših telicah natančno oceni njihov potencial ter izbere najprimernejšega bika za oploditev, s čimer izboljša lastnosti naslednje generacije. Gre za eno najučinkovitejših metod za hitrejši in natančnejši genski pregled črede. Danes so vse njihove živali genotipizirane, tudi mrtvorojeni potomci, ki so bili pridobljeni s postopkom embriotransferja (presajanja zarodkov).

Osnova je torej izbira krave in bika z odličnimi lastnostmi. Danes gre v veliki meri za umetno osemenje s semenom najboljših bikov iz najboljših osemenjevalnih središč, podatki o tem pa se nenehno posodablajo. Najbolj napredni na tem področju so nemški in avstrijski rejci. Razlikujemo navadne osemenitve in osemenitve s seksiranim semenom. Za pridobivanje zarodkov se največkrat uporablja seksirano seme XX, s katerim se pridobi več embrijev oziroma ženskih telet. Seksirano seme je selekcionirano seme,

ki z 80 do 90-% zanesljivostjo proizvede zelene moške ali ženske potomce. Uporablja se v prireji mleka in mesa, odvisno od tega, ali želimo več teličk ali bikcev. Pridobljeni rezultati genomske selekcije omogočajo pridobivanje zarodkov pri telicah z najvišjimi genomskimi vrednostmi že od 11. meseca starosti. Pridobljene zarodke, največkrat na podlagi seksiranega XX semena, nato vstavijo v genetsko slabše živali prejemnice, s čimer pridobijo več kakovostnih potomk po eni darovalki. Postopek se imenuje embriotransfer ali presajanje zarodkov. Z natančno genomsko selekcijo z izbranimi osemenitvami telic darovalk krave dosegajo boljšo mlečnost, večjo odpornost, manj težav pri telitvah, daljšo življenjsko dobo in več kot enkrat hitrejši selekcijski napredek. Telica Vlada ima tako že tri potomke, čeprav še sama ni telila in še ni stara dve leti ter se še vedno uporablja kot darovalka zarodkov v Avstriji.

Zavedajo se pomena omejenega števila potomk po materi, ki je v selekciji pomembnejša od očeta, saj ta lahko daje neomejeno število potomcev. To pomeni nižje stroške veterinarske oskrbe, boljšo produktivnost in višjo kakovost mleka, tudi v smislu lažje prebavljivosti za ljudi s težavami. Branko bika »izbira po intuiciji« in vedno izbere takšnega, ki izboljša lastnosti, pri katerih je posamezna žival šibkejša. Pri tem gre le za selekcijo živali za pridobivanje najboljših možnih lastnosti, ne pa za gensko spreminjanje ali posege v sam genski material.

Pri teh postopkih so Štuhečevi pionirji v slovenskem prostoru in med najmočnejšimi rejci na tem področju, kar potrjujejo tudi podatki:

- Med prvimi 10 najboljšimi genotipiziranimi živalmi v Sloveniji jih je kar osem s kmetije Štuhec;
- Tri njihove ženske živali po SPV (nemško GZW ali Gesamtzuchtwert, ki pomeni genomska skupna plemenska vrednost) spadajo v sam svetovni vrh;
- Trenutno je v hlevu vsaj 50 živali z vrhunsko SPV nad 130.

Trenutno imajo Štuhečevi na **selekcijski farmi** organizacije *Genostar* (ustanovili štajerski in spodnjeavstrijski kmetje) v Avstriji na nekajmesečni posoji **tri živali**, ki so jih naprej osemenili, kasneje pa s postopkom embriotransferja zarodke presadili v druge živali prejemnice v Avstriji. To so:

1. **Vlada** (potomka materine linije Vali, oče Heiss), ki je najboljša med vsemi tipiziranimi živalmi s SPV 152 (kar je najvišja vrednost v Avstriji),
2. **Vipava** (potomka materine linije Vali, oče Heiss) s SPV 145,
3. **Romana PP** (oče Megastar Pp, oče matere Herakles Pp).

Rezultat bodo kmalu biki iz Avstrije s slovensko ušesno znamko matere.

Kot partnerska kmetija *Genostarja* so se s še ne leto dni staro **Delikateso Pp** s SPV 140 7. februarja udeležili dražbe elitnih živali v Trabochu, ki se uporabljajo samo za genetiko, kupci pa se ukvarjajo le s selekcijo. Prodana je bila za slovenske razmere neverjetnih 13.600 EUR. Med 26 predstavnicami svetlo lisaste pasme je dosegla drugo najvišjo ceno na mednarodnem nivoju in bila le 400 evrov cenejša od najdražje. Iz dosežene cene je razvidno, da je prioriteto namenjena za genetski napredek na podlagi embriotransferja, kar so potrdili novi lastniki, eni najboljših rejcev v Avstriji.

S temi postopki si lastniki povrnejo stroške razvoja in dela. Ker Branko rad in dobro računa,

je že večkrat izračunal koristi nakupa seksiranega semena v primerjavi s starimi tradicionalnimi metodami osemenjevanja, poudarja pa tudi, koliko višji so zaslužki živilsko-predelovalne industrije pri večini izdelkov (maslo, skuta, siri) zaradi večje količine izdelkov na 100 litrov mleka. Poleg SPV so njihove živali v samem vrhu tudi po kazalnikih A2A2 beta-kazeinov, kapa-kazeinov BB ter naravni brezročnosti.

Takšni dosežki so velik rejski uspeh, na katerega so Štuhečevi ponosni. V današnjem času odprtega evropskega trga, protekcionizma in sistema evropskega subvencioniranja je za slovenski trg še kako pomembno, da z naravnimi metodami selekcije pridemo do živali z večjim izplenom in zaslužkom, saj lahko le tako kmetije pozitivno poslujejo. Zato pa je seveda potrebno stalno spremljanje trendov, tujeliterature, implementacija v prakso, posodabljanje kmetij, volja in trdo delo. Če tega Štuhečevi ne bi počeli, danes ne bi imeli okoli 150–180 glav živine.

Pomembni mejniki v posodobitvah njihovih hlevov so naslednji:

- 1984: prvi hlev za prosto rejo (30 krav),
- 1994: prvi hlev za mlado živino (18),
- 2007: povečanje hleva za 29 ležišč in preureditev na ležalne bokse,
- 2015: nov sodobni hlev z robotsko molžo (delujočo 24 ur na dan) za krave molzнице (70 ležalnih boksov) in mlado živino (64 ležalnih boksov).

Kam se uvrščajo njihove krave?

- Leta 2003 so dosegli najvišjo mlečnost pri lisasti pasmi v Sloveniji – pri 29 kravah povprečno 7.247 kg mleka na kravo letno (1 l mleka = 1,03 kg), s 3,93 % mlečne maščobe (m. m.) in 3,44 % beljakovinami.
- Leta 2007 so s povprečno mlečnostjo 9.163 kg mleka na kravo (3,8 % m. m. in 3,2 % beljakovin) že presegli povprečno hlevsko mlečnost 9.000 kg.
- Prav tako leta 2007 so imeli tri najboljše prvesnice križanke z lisasto pasmo v Sloveniji.
- Leta 2008 je bila krava Vektra razglašena za najboljšo kravo križanko lisaste pasme v Sloveniji z doseženo mlečnostjo 13.521 kg mleka.
- Leta 2020 so dosegli 2. mesto v Sloveniji po hlevski mlečnosti krav križank z 9.441 kg mleka, njihove tri prvesnice pa so se

uvrstile na 2.–4. mesto po mlečnosti (od 10.126 do 11.680 kg).

- Leta 2025 so povprečne vrednosti pri lisasti pasmi v Avstriji znašale 8.055 kg mleka, 4,17 % mlečne maščobe in 3,42 % beljakovin.

Z mednarodnimi DAC-genomskimi analizami, pridobljenimi v Nemčiji, se pridobivajo podatki o:

- zdravju vimena, dolgoživosti, plodnosti, genetskih posebnosti, proizvodnji in telesnih oblikah,
- kazeinih v mleku, SPV ter plemenskih vrednostih za proizvodnjo (mlečnost, maščobe, beljakovine), funkcionalnih lastnosti, zdravju in telesnih oblikah.

Pred približno 15 leti so bile določene zelene vrednosti genetike pri svetlo lisasti pasmi: SPV 130, mlečnost 121, fitnes 116, vime 112 in noge 110. Po teh vrednostih se živali med seboj primerjajo. Osnova primerjav je vrednost 100, ki predstavlja povprečje populacije.

Konkreten primer za 5 najboljših živali v hlevu:

SPV matere	SPV očeta	SPV staršev – povpr.	SPV potomk
134	139	137	149
123	139	131	143
131	138	135	141
136	135	136	140
128	139	134	140

Branko Štuhec pa svojega obširnega znanja ni zadrževal zase, temveč si je vselej prizadeval za napredek ne le v občini in regiji, temveč tudi na ravni celotne Slovenije.

Spraševal se je, zakaj je mlečnost krav drugje lahko višja kot pri nas, ter predlagal rešitve za izboljšave. Dalj časa je deloval v Odboru za kmetijstvo v občini, sodeloval pri pripravi

pravilnikov ter posredoval številna mnenja in pobude nacionalnim stanovskim organizacijam in stanovskim časopisom. Kot pa vemo, takšni poskusi vsaj na začetku pogosto naletijo na gluha ušesa. Štuhečevi dokazujejo, da je uspešen kmet napreden in izobražen kmet.

Ponosni smo na njihove dosežke in da jih imamo v naši sredini!

PODJETJE HABITUS – ZGODBA TRAJNOSTI

Tekst: Jure Belec | Foto: Alojz Križan

Lahko na kratko predstavite svoje podjetje?

Naše podjetje se imenuje *Habitus – podjetje za ekologijo in ekonomiko v kmetijstvu d.o.o.*, krajše Habitus d.o.o. Naša glavna dejavnost je popravilo strojev in naprav, pri čemer smo posebej specializirani za servisiranje in prodajo škropilne tehnike ter rezervnih delov. Registrirani smo tudi za čiščenje cest in druge vrste čiščenja ter za urejanje in vzdrževanje zelenih površin in okolice.

V podjetju sta zaposlena dva delavca, ki sta hkrati tudi enakovredna družbenika. Beseda ekologija v imenu podjetja ima poseben pomen, saj izhaja iz naših začetkov, ko smo se ukvarjali s testiranjem naprav za nanašanje fitofarmaceutskih sredstev, po domače škropiv, ki se uporabljajo za zatiranje plevela in škodljivcev. Poleg servisiranja smo veliko pozornosti namenjali tudi osveščanju in izobraževanju uporabnikov o čim manj škodljivi, a hkrati učinkoviti uporabi teh naprav.

Zanimivo je tudi ime Habitus, ki izhaja iz latinščine (*habere – imeti, nositi*) in se v biologiji nanaša na zunanji videz organizma. V našem primeru smo ob tem pomislili na držo in videz rastline, ki jo škropimo.

Kdaj ste dobili idejo za svojo dejavnost in jo tudi uresničili z odprtjem podjetja?

Podjetje v pravnoorganizacijski obliki družbe z omejeno odgovornostjo je bilo registrirano 30. januarja 1991 in je naslednik obrtne dejavnosti Servis kmetijske mehanizacije Drago Colnarič s.p., ki je začela delovati že leta 1983. Ustanovitelj podjetja, Drago Colnarič, se je za samostojno obrtniško pot odločil po selitvi, ko je zapustil tovarno kmetijske mehanizacije Metalna Maribor. Tam se je ukvarjal predvsem z garancijskim servisiranjem po celotni nekdanji Jugoslaviji.

Problematičnost in potrebe uporabnikov kmetijskih strojev, predvsem škropilnic in pršilnikov, ki se uporabljajo na njivah, v vinogradih in drugih nasadih, so mu bile zato zelo dobro poznane. Ker je Pomurje izrazito kmetijsko območje, je bila lokacija servisne dejavnosti v Lukavcih zelo primerna. Bližina hrvaške meje, kjer je kmetijstvo prav tako močno razvito, je dodatno potrjevala smiselnost te odločitve.

Katere ovire so se pojavljale na poti odpiranja podjetja?

Posebnih ovir pri začetkih obrti ali pozneje pri preoblikovanju v gospodarsko družbo ni bilo, razen značilne potrebe po veliki količini administracije. Tudi takrat – in žal še danes – gre pogosto za papirje, ki so v veliki meri nepotrebni in marsikoga spravijo v obup.

Ali ste v svoji karieri doživeli vzpone in padce pri vodenju podjetja?

Lahko bi rekli, da je bilo poslovanje kar pestro. Preoblikovanje v gospodarsko družbo v samem delovnem procesu ni bilo zelo opazno, saj smo poleg servisne dejavnosti izvajali tudi montažo in prodajo novih poljedelskih škropilnic. V času osamosvajanja Slovenije nas je močno prizadela nedisciplinarnost na trgu in v plačilnem prometu, kar nas je prisililo v prenehanje proizvodnje in posledično tudi v odpuščanje delavcev.

Ena od dejavnosti podjetja je bilo tudi zakonsko predpisano testiranje škropilnic in pršilnikov. Po podpisu pogodbe z Ministrstvom za kmetijstvo in po nakupu drage opreme pa je čez nekaj let prišlo do spremembe zakonodaje, ki je ločila testne laboratorije od servisne dejavnosti. To je pomenilo novo zmanjšanje števila zaposlenih in nepovrnjene naložbe v testno opremo.

Pomembna prelomnica je bila tudi izguba hrvaškega trga po osamosvojitvi Slovenije. Nova meja je onemogočila enostavno dostavo strojev v servisno delavnico in hiter odhod na teren, kar je pri našem delu ključnega pomena. Pri škropljenju je namreč že en sam dan zamude lahko usoden za pridelek.

Z vstopom Slovenije v Evropsko unijo pa se je poslovanje postopoma umirilo. Odprl se je avstrijski in madžarski trg, pozneje pa tudi ponovno hrvaški. Naša lokacija v bližini treh držav, kjer se prebivalci prav tako intenzivno ukvarjajo s kmetijstvom, je postala zanimiva. Začel se je uvoz novih in

rabljenih strojev iz različnih evropskih držav, kar je povečalo potrebo po širokem naboru rezervnih delov. Nujno je bilo tudi stalno izobraževanje in spremljanje novosti, da smo lahko zagotavljali kakovostne in hitre storitve, kar je za naše stranke izjemno pomembno.

Zaradi raznolikih potreb trga smo vzpostavili sodelovanje z mnogimi domačimi in tujimi dobavitelji. S poštenim poslovnim odnosom smo si pridobili njihovo zaupanje in hkrati ugled pri strankah.

Kakšna je vaša vizija – kje vidite podjetje čez deset let?

V podjetju delava le dva, zato je pri vseh načrtih za prihodnost treba upoštevati, da za ohranitev sedanje dejavnosti več zaposlenih ne bi bilo smiselno. Delo je izrazito sezonsko – spomladi in v začetku poletja, ko je čas škropljenja, je dela zelo veliko in je tudi fizično ter psihično naporno. Potrebni je precej izkušenj, da se lahko s takšnimi obremenitvami uspešno spopadaš.

Kolikor nam čas dopušča, se ukvarjamo tudi s popravilom visokotlačnih čistilcev, ki jih kmetje uporabljajo za čiščenje strojev in farm, s čimer bomo nadaljevali tudi v prihodnje. Pomembno je tudi stalno spremljanje novosti na trgu in razvoja tehnologij na področju škropilne tehnike.

Kaj bo čez deset let, je težko napovedati. Bojim se, da bo vse manj mladih, ki bi bili pripravljene prijeti za orodje in si »umazati roke«. Kljub temu verjamem v idejo ponovne uporabe in čim daljše življenjske dobe popravljenih strojev, kjer tehnologija to omogoča. Le tako bomo zmanjšali onesnaževanje in prispevali k bolj zdravemu in prijetnemu življenju.

S temi besedami je pogovor sklenil sogovornik Alojz Križan, sedanji direktor in serviser v eni osebi.

DELO ODBORA ZA GOSPODARSTVO IN TURIZEM

Tekst: Jože Duh

Odbor za gospodarstvo in turizem je v drugi polovici leta 2025 nadaljeval z aktivnim delom v skladu s sprejetim programom. Septembra je bil ponovno uspešno izveden dobro obiskan posvet gospodarstva in podjetništva v občini Križevci. Seznanilismo ses stanjem na področju gospodarstva in podjetništva v Pomurju ter naši občini, kjer se poslovni rezultati vsako leto sicer izboljšujejo, a še kar zaostajajo za slovenskim povprečjem. Predstavljen je bil tudi razpis za dodeljevanje pomoči za razvoj podjetništva in gospodarstva v letu 2025. Podjetnik Denis Čuk je predstavil uspešno poslovno pot podjetja Ključavničarstvo JDJ Denis Čuk s.p. iz Ključarovcev.

Z občinsko upravo smo obiskali sejem MOS v Celju, kjer smo se udeležili tudi zanimivega posveta o destinacijskem povezovanju in sodelovanju v turizmu, kar predstavlja izziv tudi za naše okolje.

Novembra smo zaključili našo najpomembnejšo aktivnost: obravnavo vlog in dodelitev sredstev na javnem razpisu za razvoj podjetništva in gospodarstva za leto 2025. Prejetih je bilo 19 vlog, od katerih le ena ni izpolnjevala razpisnih pogojev.

Razpisanih je bilo 44.000 EUR za tri ukrepe:

- Ukrep 1: spodbujanje začetnih investicij ter širitev in razvoj dejavnosti;
- Ukrep 2: spodbujanje investicij v izgradnjo proizvodnih in obrtnih objektov;
- Ukrep 3: spodbujanje prijav na državne in mednarodne razpise, stroškov promocije, samozaposlovanja in zaposlovanja.

Sredstva so prejela naslednja podjetja: Habitus d.o.o., Ključavničarstvo Denis Čuk d.o.o., Cornus d.o.o., Montaža Vrbnjak d.o.o., Dušan Bratuša s.p., RP Masiva d.o.o., Stanislav Nedeljko s.p.,

Apartmaji Nedeljko d.o.o., Dušan Zorko s.p., Matic Prelog s.p., Tadej Klement s.p., Ferdinand Tomažič s.p., Tina Zver s.p., Vald d.o.o., Strehe Lupša s.p., Refix d.o.o., Robert Jurak s.p. in Manfred Vreča s.p.

Vsi prejemniki so prejeli odločbe in podpisali pogodbe z Občino Križevci z obveznostjo poročanja o izvedeni investiciji oziroma porabi sredstev do 31. decembra 2025. Veliko število prijav potrjuje podjetniško inovativnost in razvojno usmerjenost lokalnega gospodarstva. Odbor je ob razpisu zaznal tudi nekatere možnosti za izboljšave, ki jih bo upošteval pri razpisu v letu 2026, vlagateljem pa priporoča, da pri prijavi natančno preučijo razpisne pogoje in se po potrebi posvetujejo.

Člani odbora smo novembra obiskali podjetja Habitus d.o.o. v Lukavcih ter Matej Kapun s.p. in Katja Kapun s.p. v Berkovcih.

Odbor se je aktivno vključil tudi v obravnavo proračuna Občine Križevci za leto 2026 ter podal več predlogov in stališč. Upoštevan je bil predlog za povečanje sredstev razpisa za razvoj podjetništva in gospodarstva na 48.000 EUR. V zadnjem letu mandata bo odbor z aktivnim delom vseh članov nadaljeval z izvajanjem nalog, določenih v programu dela za leto 2026.

SONČNIČNO POLJE PRI PALDAUFOVIH

Tekst in foto: Igor Paldauf

Na kmetiji družine Paldauf, kjer se že več generacij prepletajo vizija, predanost in marljivo delo, je Igor Paldauf postavil posebno umetniško instalacijo – sončnično polje, delo kiparja Roberta Juraka.

»Sončnice kot simbol sreče, veselja in optimizma, pa tudi dolgoživosti, ljubezni in zvestobe smo postavili zato, da tudi v teh čudnih časih ljudje ne bi pozabili na to, kar je najpomembnejše v življenju,« je ob odprtju povedal Paldauf, ki na domači kmetiji že vrsto let uspešno razvija ekološko znamko BeEko.

Na slavnostnem odprtju se je v novembrskem popoldnevu zbralo veliko prijateljev in podpornikov kmetije, za kulturni program pa sta vrhunsko poskrbela glasbenik Samo Budna in poet Branko Pintarič. Dogodek je povezoval Dejan Karba, ki je med drugim povedal: »To, da bo v okolju trdega dela in reda poslej stal tudi odtis umetniškega ustvarjanja, je sila povedno: družina Paldauf poleg lastne marljivosti in pridnosti, prihodnosti ob pot postavlja tudi nekaj, kar je posledica svobodnega uma, prirojenega talenta in prav tako pridne roke nekoga drugega«. Kipar

Jurak se je družini Paldauf zahvalil za priložnost in izrazil veselje, da bodo sončnice odslej stalni del njihovega domačega okolja.

Jurakove sončnice, ki tako od sredine novembra krasijo prostrano dvorišče Paldaufovih v Vučji vasi, je kot izjemno dovršeno umetniško delo izpostavil tudi pesnik in literarni kritik Vid Sagadin Žigon. Instalacija ostaja na svojem mestu in vabi obiskovalce, da se lahko kadarkoli ob njej ustavijo ter se za trenutek prepustijo svetlobi, optimizmu in misli, usmerjeni proti soncu.

JANA KOSI NA SVETOVNI ROBOTSKI OLIMPIJADI

Tekst: mag. Lidija Domanjko | Foto: arhiv družine Kosi

Ko se znanje, vztrajnost in timski duh združijo, nastanejo zgodbe, ki presegajo lokalne okvire. Novembra je v prestižnem centru Marina Bay Sands v Singapurju potekal veliki finale World Robot Olympiad (WRO) 2025, enega najuglednejših svetovnih tekmovanj s področja robotike, tehnologije in inovacij. Med več tisoč ekipami z vsega sveta so se v finale uvrstili le najboljši – med njimi tudi Jana Kosi iz Ključarovcev pri Ljutomeru kot članica slovenske ekipe Eco Countdown.

Ekipo sestavljajo trije nadarjeni najstniki, ki so tekmovali v starostni kategoriji 11–15 let. Z izjemno tehnično dovršenostjo, premišljenimi rešitvami in

odlično ekipno usklajenostjo so dosegli uvrstitev v Silver group, kar pomeni najboljši slovenski rezultat na letošnjem WRO finalu. Obenem gre za zgodovinski mejnik, saj se v srebrno skupino doslej še ni uvrstila nobena slovenska ekipa.

Mladi dokazujejo, da prihodnost nastaja že danes

Uvrstitev v Silver group ni le tekmovalni uspeh, temveč tudi dokaz, da lahko mladi z znanjem, radovednostjo in vztrajnostjo konkurirajo najboljšim na svetu. Ekipa Eco Countdown je s svojo inovativnostjo in razumevanjem trajnostnih

izzivov navdušila mednarodno strokovno žirijo ter pokazala, da Slovenija premore izjemen mlad tehnološki potencial.

»Takšni dosežki nas opominjajo, da se velike zgodbe pogosto začnejo v majhnih krajih – z

idejo, mentorjem in pogumom, da poskusiš,« je ob uspehu poudaril eden od podpornikov ekipe.

Navdih za vrstnike in skupnost

Dosežek ekipe Eco Countdown je pomemben navdih za mlade po vsej Sloveniji. Sporoča, da se znanje s področij robotike, programiranja in trajnostnega razmišljanja ne uči le za ocene, temveč odpira vrata v svet, kjer lahko mladi aktivno soustvarjajo rešitve za prihodnost.

Občina iskreno čestita Jani Kosi in celotni ekipi Eco Countdown za izjemen uspeh, vložen trud in ponosno zastopanje Slovenije na svetovnem odru. Želimo jim, da jih ta dosežek opogumi za nove izzive, drzne ideje in nadaljnje preboje, saj je to šele začetek njihove poti.

PRAZNIČNI UTRIP V NAŠIH VASEH

Tekst: Silva Duh, Taja Novak, Nataša Vengust, člani KD Kajer
Foto: Silva Duh, Taja Novak, Jan Rajh, Klara Dragovič, KD Kajer

Praznično okrašeni Bučecovci

Bučecovci so v praznični čas stopili praznično okrašeni in polni ustvarjalnega dogajanja. Za lepo

podobo vasi je poskrbela Sekcija za ohranjanje kulturne dediščine znotraj KD Kajer, ki s svojim delom pomembno prispeva k ohranjanju tradicije in skupnosti.

V predprazničnem času sta potekali izdelava in postavitve adventnega venčka pred vaško kapelo, ki je s toplino obogatil vaško središče. Posebno zanimanje je pritegnila delavnica pletenja košar, kjer je postopek prikazal Jožef Farkaš iz Kokoričev. Udeleženci so se preizkusili tudi v pletenju korobača, njegovo funkcionalnost pa so lahko preizkusili na tepežni dan. Poskrbljeno je bilo tudi za mlajše, saj je potekala delavnica izdelovanja novoletnih okraskov, ki so nato krasili vaško jelko. Praznično vzdušje je dopolnila še postavitve dveh velikih lesenih jelenov, ki sta vlekla sani. Tako je prostor postal prava paša za oči ter priljubljena točka za fotografiranje.

Prižig prazničnih luči

S prižigom prazničnih luči so občani skupaj pozdravili prihod najlepšega prazničnega obdobja v letu, ki prinaša druženje, veselje, pričakovanja in svetlobo v naših srcih.

Konec novembra smo bili v Vaškem jedru v **Križevcih** priča tradicionalnemu prižigu prazničnih luči. Pri organizaciji sta občini tokrat priskočila na pomoč PGD Logarovci in Društvo 29a. Bilo je poskrbljeno za bogatejši program od prejšnjih let, zato je dogodek je privabil veliko občanov.

Zbrane je nagovoril župan Branko Slavinec, ki je občanom zaželel mirne, lepe in povezane

decembrske dni. Ob njem je spregovoril še predsednik Društva 29a, Robert Jurak, ki je izpostavil željo, da bi praznike dočakali brez strahu, negotovosti in v okolju, ki daje občutek varnosti.

V kulturnem programu so nastopili: pevski zbor OŠ Križevci, starejša skupina vrtača, plesalke OŠ Križevci in učenka, ki je zaigrala na flavto. Za živahnejši utrip je poskrbel DJ Karči, dogodek pa je popestrila svetlobna projekcija, ki je s svojimi modrimi odtenki ustvarila edinstveno vizualno kuliso. Fotobox je mnogim omogočil, da so domov odnesli trajen spomin na praznični začetek decembra. Organizatorji so poskrbeli tudi za tople napitke in palačinke za najmlajše.

Za čarobno praznično vzdušje so s tradicionalnim prižigom prazničnih luči poskrbeli tudi v **Lukavcih**. Navzoči so v toplem in nasmejanem

vzdušju uživali ob domačih dobrotah, ki so jih pripravili. Dogodek je prinesel pravo adventno vzdušje in lepo priložnost za srečanje ter pogovor. Sredi decembra pa so lučke prižgali še v **Ključarovcih** pri vaški kapeli. Za prijetno

praznično vzdušje so poskrbeli otroci s svojim nastopom in božično pesmijo. Predčasno jih je obiskal Božiček in jih presenetil s prikupnimi paketki. Prižiga se je udeležilo veliko vaščanov, ki so lahko poklepetali ob kuhanem vinu in čaju. V Krajevni organizaciji Rdečega križa Ključarovci smo veseli takšnega odziva in pripravljenosti vseh vaščanov k soustvarjanju tega dogodka.

Obisk Miklavža in Božička

Prvo decembrsko nedeljsko dopoldne je Miklavž obiskal otroke iz naše občine. Pričakali so ga v Vaškem jedru v **Križevcih**, kjer so mu zapeli mladi člani otroškega pevskega zbora pod vodstvom zborovodkinje Andreje Sever. Zbrane je nagovorila predsednica KUD Križevci Silva Duh, nato pa so otroci skupaj priklicali Miklavža na prizorišče. Ta jih je povprašal o pridnosti, povedal, da je imel za seboj že veliko obiskov, ter jim z angelčki razdelil lepa darila.

Sočasno je potekal Miklavžev bazar, na katerem so sodelovali tradicionalni ponudniki: Društvo kmečkih žena s svojimi dobrotami, Milena Farkaš z ročnimi deli, Klavdija Divjak s ponudbo čajev in medu, učenci 8. razredov OŠ Križevci, ki so s ponudbo svojih lepih izdelkov zbirali sredstva za zaključni izlet, Kmetija Osterc z izdelki iz sivke, Kmetija Jana z izdelki iz aronije in s kakovostnimi kuhinjskimi deskami ter Medičarstvo Celec z medenimi dobrotami. Posebno lepo je bilo kupiti novoletne čestitke in okraske, ki so jih izdelali otroci, ter jih pri tem podpreti pri uresničevanju njihovih ciljev.

Na pobudo staršev pa je bilo tokrat prvič prirejeno še miklavževanje v **Lukavcih**. Dogodek je potekal v prijetnem in toplim vzdušju, polnem otroškega veselja, nasmehov in pričakovanja. Miklavž je obiskal otroke ter jim pričaral nepozaben večer, ki je razveselil tako najmlajše kot tudi starejše. Nepozaben dogodek je še tesneje povezal krajanter ter prispeval k prazničnemu vzdušju. Želimo si, da bi ta dogodek postal lepa tradicija tudi v prihodnjih letih.

Pridne otroke je tradicionalno obiskal še **Božiček**, in sicer zadnjo nedeljo pred božičem v vaško-gasilskem domu v **Borec**ih. Otroci so se njegovega obiska zelo veselili, zato so mu pripravili kratko igrico Palčki in izgubljeni zvonček, s katero so razveselili najmlajše in njihove spremljevalce. Nastopili so Aleks, Alja, Matija, Sebastian in Mile, igrico pa je pripravila Maja Mertuk.

Božiček je navzoče presenetil z zvrhanim košem lepih in poučnih daril za 31 prisotnih otrok. Večina otrok se je z Božičkom z veseljem fotografirala, najbolj pogumni pa so mu sedli tudi v naročje. Po Božičkovem odhodu so člani Krajevnega odbora Rdečega križa poskrbeli za prijetno druženje ob prazničnem pecivu, kuhanem vinu in čaju.

DEFIBRILATOR ODSLEJ TUDI V LUKAVCIH

Tekst in foto: mag. Lidija Domanjko, Taja Novak

Društvo AED je v okviru vseslovenske humanitarne akcije tudi v letu 2025 nadaljevalo z donacijami defibrilatorjev. Novembra smo napravo pridobili še v Lukavcih, kjer je AED nameščen na terasi objekta PGD Lukavci, s čimer se je dodatno okrepila mreža javno dostopnih defibrilatorjev v naši občini.

Uradna predaja naprave je potekala 4. novembra v sklopu dneva odprtih vrat PGD Lukavci. Predstavnica društva, ga. Maša, je napravo slovesno predala županu Branku Slavincu, ki se je donatorjem zahvalil ter poudaril pomen hitrega ukrepanja ob nenadnem srčnem zastoju. Hvaležnost je izrazil tudi predsednik vaškega odbora Lukavci mag. Branko Belec, ki je poudaril, da so vaščani pridobitev AED dolgo pričakovali in da ta pomembno prispeva k občutku večje varnosti v kraju.

Dogodek je spremljala predstavitev uporabe naprave in postopkov oživljanja, ki jo je izvedel

predstavniki Centra za krepitev zdravja ZD Ljutomer. Udeleženci so se seznanili z osnovami pravilnega ukrepanja in postopke preizkusili na demonstracijski lutki. Ob tem so se gasilci PGD Lukavci zahvalili vsem sodelujočim za podporo pri izvedbi dogodka, vaščanom pa za lepo udeležbo.

Defibrilatorji so nameščeni še:

- pri gasilskih domovih v Iljaševcih, Kokoričih, Stari Novi vasi, Bučočovcih in Vučji vasi,
- na nekdanji lokaciji bankomata NLB v Križevcih pri Ljutomeru,
- na bencinskem servisu v Bučočovcih,
- pri podjetju Cornus d.o.o.

Nova oprema pomembno prispeva k večji varnosti in hitremu ukrepanju ob srčnem zastoju. Dodatno pa k varnosti prispeva še dejstvo, da so v Lukavcih trije usposobljeni prvi posredovalci.

V VRTCU NI NIKOLI DOLGČAS

Tekst: Renata Slavinec Berden, Tadeja Virag, Barbara Marinič, Monika Špindler | Foto: arhiv Vrtca Križevci

Teden otroka

Prijaznost ni le vljudnost, temveč prava moč, ki povezuje ljudi, spodbuja razumevanje, sodelovanje in skrb drug za drugega. Besedi »prosim« in »hvala« sta majhni, a imata velik pomen – izražata spoštovanje in hvaležnost. Zato je pomembno, da se teh vrednot učimo že od malih nog, pri čemer smo odrasli otrokom prvi zgled. Ob skupnem druženju smo se prepustili igri, gibanju in prijaznim besedam – »hvala«, »prosim« in »skupaj zmoremo več«.

Teden slovenske hrane

Teden slovenske hrane smo obeležili z raziskovanjem lokalnih pridelkov ter pomena zdravega zajtrka. Poseben poudarek je bil na spoznavanju poti mleka od krave do potrošnika. Obiskali smo kmetiji družin Puconja in Prijol, kjer so otroci spoznali živali, delo kmetov in pomen lokalne pridelave hrane. Pomembnost teh vsebin je v nagovoru poudaril tudi župan Branko Slavinec. Na dan Tradicionalnega slovenskega zajtrka so strokovne delavke vrtca in dijakinja GFML pripravile program, ki smo ga zaključili s skupnim zajtrkom iz lokalnih dobrot.

Obisk kmetije Puconja

Na pobudo otrok v oddelku 4–5 let smo podrobneje spoznavali kravo – njen življenjski prostor, izdelke in tradicije, povezane z rejo. Otroci so imeli veliko vprašanj: kaj krava pije, zakaj ima uhančke, od kod pride mleko, zakaj ima rep in kje spi. Obisk kmetije Puconja je bil zato posebno doživetje. Otroci so krave videli v živo in dobili odgovore na svoja vprašanja: spoznali so, da ima krava vimena, bik pa ne, da nekatere krave imajo roge, druge ne, da pijejo vodo, da je mladiček teliček ter da uhančki služijo prepoznavanju živali. Znanje so tako pridobivali na izkustven in otrokom razumljiv način.

Čarovnice

V oktobru tudi v vrtcu ne gre brez čarovnic, ki jim z veseljem namenimo čas – ne tistim zlobnim, ampak prijaznim, ki jih je prav tako veliko. Igralnice in hodnike smo okrasili z bučami, duhci, s pajki, čarovniškimi klobuki in z gradovi. Spoznali smo čarovnico Štrigo iz zgodbe Bi se gnetli na tej metli, se o njej pogovarjali in si ogledali animirani film. Z otroško literaturo smo spoznavali še druge čarovnice, čarali, ustvarjali in se igrali. Vrhunec tedna je bila skupna čarovniška zabava s plesom in »čarobnim napojem«. Ugotovili smo, da je najmočnejši urok prav prijaznost, s katero ustvarjamo čarovnijo vsak dan!

Praznična delavnica

V petek, 28. novembra, smo skupaj s starši ustvarjali lampiončke na popoldanski praznični delavnici. Ti so osvetlili pot do vaškega jedra, kjer so ob tradicionalnem prižigu zasijale praznične luči. Na dogodku so nastopili tudi naši otroci in skupaj smo vstopili v praznični december.

Iščemo hiško za božično miško

Strokovni delavci so pripravili dramatizacijo slikanice Iščemo hiško za božično miško (Katja Mertuk, Brigita Cmager, Tadeja Virag, Nina Osvald, Matej Štebih, Barbara Marinič, Monika Jakhel). Otroci so spremljali božično miško, ki je iskala topel in varen dom, ter ob tem spoznavali vrednote prijaznosti, medsebojne pomoči, sočutja in pomena topline doma.

Zgodbo je »opazil« tudi Božiček, ki nas je presenetil s svojim obiskom in otrokom pričaral nepozabno praznično doživetje.

Bodi junak vrtca

Otroci iz oddelka 4–5 let so sodelovali v projektu Mednarodni dan strpnosti – dan za strpnost in prijateljstvo z naslovom Bodi junak – reci ne medvrstniškemu nasilju.

Strpnosti smo posvetili cel teden, se pogovarjali o prijateljstvu in o tem, kako ravnamo z drugimi. Spremljal nas je zajček Ljubo, iz katerega so se v zgodbi drugi norčevali. Otroci so ugotovili, da ga lahko sprejmemo takšnega, kot je, in se z njim spoprijateljimo. Vsak mu je povedal nekaj lepega in ga prijazno pobožal. Z igro so otroci vadili poštenost, potrpežljivost, spoštovanje pravil in čustev drugih ter se učili sočutja in sprejemanja drugačnosti.

DOGAJANJE V OŠ KRIŽEVCI

Tekst: Katja Koroša, Nada Vajs Vidnar, Matevž Jakelj, Alenka Črček Ritonja, Andreja Sever, Nina Vozlič, mag. Lidija Domanjko | Foto: arhiv OŠ Križevci

Naj kulturna osnovna šola

V šolskem letu 2025/26 je OŠ Križevci prejela poseben naziv naj kulturna osnovna šola, kar je pomembno priznanje dolgoletnemu delu, predanosti in prizadevanjem celotne šolske skupnosti. Naziv potrjuje, da kultura na šoli ni le del pouka, temveč način razmišljanja, sobivanja in ustvarjalnega izražanja.

Na naši šoli kulturo razumemo široko: kot spoštovanje, strpnost, ustvarjalnost in odgovornost. Učenci se vse leto vključujejo v številne kulturne dejavnosti ter sodelujejo na območnih, regijskih in državnih srečanjih ter tekmovanjih. Posebej izstopajo literarne dejavnosti (Noči branja, mednarodni projekt Branje ne pozna meja, Nacionalni mesec skupnega branja), likovno ustvarjanje, plesno izražanje, raziskovanje kulturne dediščine ter izjemni uspehi mladinskega pevskega zbora. Velik poudarek namenjamo tudi povezovanju šole z lokalnim okoljem.

K uspehom pomembno prispevajo zavzeti učitelji in mentorji, ki učence spodbujajo k razvijanju talentov, ustvarjalnosti in spoštljive komunikacije. Ravnateljica Vasilija Stolnik je ob prejemu naziva poudarila, da gre za skupni dosežek učencev, zaposlenih in staršev: »Kultura se začne pri odnosih. Ko znamo poslušati, spoštovati in sodelovati, gradimo trdne temelje za prihodnost.«

Prvič samostojno v prometu

V drugi polovici septembra so petošolci uspešno opravili kolesarski poligon in praktično vožnjo, ki sta del kolesarskega izpita. V torek, 23. septembra, so se najprej preizkusili na poligonu, kjer so jih čakale raznolike naloge, kot so vožnja med stožci, vožnja z eno roko in pravilno ustavljanje na cilju. Preizkus je uspešno opravilo 29 učencev, ki so s spretnostjo, zbranostjo in odgovornim ravnanjem potrdili pripravljenost na vožnjo v prometu.

Tri dni kasneje je potekala praktična vožnja po označeni trasi, kjer so morali upoštevati vsa cestno-prometna pravila in se varno vključiti v promet, ki je bil v petkovem popoldnevu še posebej gost. Tudi v realnih prometnih razmerah so dokazali izjemno zrelost in odgovornost.

K varni in uspešni izvedbi obeh delov so pomembno prispevali učitelji, starejši učenci, policisti, redarji, predstavniki občine ter starši prostovoljci, ki so s sodelovanjem omogočili, da je preizkus potekal tekoče in hkrati poučno. Učenci so ob tem pridobili dragoceno izkušnjo in spoznanje, da promet ni prostor tekmovalnosti, temveč prostor spoštovanja pravil, odgovornega vedenja in skrbi za varnost vseh udeležencev. Iskrena hvala vsem, ki ste pripomogli k uspešni izvedbi dogodka!

Orientacijski pohod z vojsko

9. oktobra so učenci v sodelovanju s pripadniki Slovenske vojske iz vojašnice Murska Sobota doživeli orientacijski pohod, ki je združil gibanje, učenje in timsko sodelovanje. Dogodek je potekal ločeno za učence prve triade ter za učence 4. in 5. razreda.

Mlajši učenci so se orientacije lotili v Parku doživetja, kjer so se podali med več postaj z gibalnimi in učnimi nalogami. Posebno doživetje so predstavljale aktivnosti v sodelovanju s pripadniki Slovenske vojske, pri katerih so spoznali osnove gibanja na terenu, premagovanja ovir in tudi pravičnega umikanja pred napadalci.

Učenci 4. in 5. razreda so se podali na orientacijski pohod v gozd, kjer so s pomočjo zemljevida, kompasa in navodil iskali pot med postajami. Ob tem so razvijali sodelovanje, komunikacijo, samostojnost in zaupanje v lastne sposobnosti. Kljub začetnim izzivom so pokazali veliko vztrajnosti in uspešno opravili naloge.

Dogodek je bil dragocena izkušnja, ki je učencem ponudila priložnost za učenje v naravi ter krepitev odgovornosti, sodelovanja in občutka za skupnost. Veselimo se prihodnjih sodelovanj, ki jih bomo v prihodnje še nadgrajevali.

Naravoslovni dan, posvečen zdravju

V okviru Tedna otroka smo v sodelovanju s strokovnimi delavci ZD Ljutomer izvedli vsebinsko bogat in doživljajsko obarvan naravoslovni dan, posvečen skrbi za zdravje. Učenci od 1. do 5. razreda so v delavnicah, prilagojenih starostnim skupinam, spoznavali pomen zdravega načina življenja, skrbi za telo in duševno počutje ter pridobivali praktična znanja za vsakdanje življenje.

Mlajši učenci so se srečali z zdravimi navadami, osebno higieno in zdravo prehrano, ob pravilni jogi in dihalnih vajah pa spoznavali tudi pomen sproščanja ter notranjega ravnovesja. Posebno zanimanje je pritegnila zobozdravstvena vzgoja, saj so otroci z zanimanjem spremljali prikaz pravilnega ščetkanja zob. Učenci 4. in 5. razreda so se posvetili tehnikam sproščanja in skrbi za zdravo hrbtenico. Spoznavali so pomen rednega gibanja, izvajali vaje za krepitev in razbremenitev hrbtenice, seznanili pa so se tudi s pogostejšimi težavami, ki jih povzroča neustrezna drža.

Posebno pozornost smo namenili prikazu temeljnih postopkov oživljanja z uporabo defibrilatorja, pri čemer so učenci aktivno sodelovali, vadili masažo srca na lutkah in spoznali, kako lahko s pravilnim ukrepanjem pomagajo sočloveku v stiski. Naravoslovni dan je potekal v znamenju odličnega sodelovanja med šolo in zdravstvenimi delavci ter je učencem ponudil dragoceno in uporabno izkušnjo. Za strokovno podporo in izjemno zavzetost se zahvaljujemo sodelavcem ZD Ljutomer.

Kulturni dan v znamenju dobrega počutja

Ob svetovnem dnevu duševnega zdravja, ki smo ga obeležili 10. oktobra, so učenci doživeli kulturni dan, posvečen medsebojnim odnosom, sodelovanju in skrbi za dobro počutje. Dan se je začel v kulturnem domu z ogledom gledališke predstave Sneguljčica, ki so jo pod mentorstvom Žakline Vidovič pripravili učenci 6. razredov. Navdihujoča predstava je učencem ponudila

izhodišče za pogovor o prijateljstvu, spoštovanju in hvaležnosti ter o tem, kako lahko z lepo besedo in s prijaznim odnosom prispevamo k boljšemu vsakdanu.

V praktičnem delu so petošolci v okviru projekta Hrana ni za tja v en dan iz domačih sestavin (drobnjaka, česna, peteršilja in drugih dobrot) pripravljali zeliščne namaze. Vzdušje je bilo prijetno, saj so si učenci med seboj pomagali, se spodbujali in spontano uporabljali izraze hvaležnosti, kot sta prosim in hvala, kar je še dodatno poudarilo sporočilo dneva.

Druženje se je nadaljevalo ob ognju, kjer so si učenci pripravili čaj, spekli kruh in ga z domačimi namazi delili z vrstniki. Ob zaključku so s pečenjem kostanjev simbolično sklenili Teden otroka ter spoznali, da so prav drobne pozornosti, kot so lepa beseda, prijazen nasmeh in pomoč sošolcu, tiste, ki krepijo duševno zdravje.

Namizne igre, ki povezujejo

Novembra smo ponovno pripravili popoldan namiznih iger, ki je v tem šolskem letu pritegnil še občutno več učencev. Dogodek, namenjen učencem druge triade, je ponudil sproščeno priložnost za igro, druženje in skupno preživljanje časa.

V dobrih štirih urah igranja so učenci spoznali pester nabor iger – od strateških klasik do hitrih miselnih izzivov, kot so Risk, Catan, Stone Age, Century, King of Tokyo, Ticket to Ride in druge, ob tem pa ni manjkalo niti prigrizkov, ki so poskrbeli za dobro voljo in dovolj energije. Posebej razveseljivo je bilo, da v tem času nihče ni segel po telefonu, s čimer so dokazali, da lahko brez

težav preživijo kakovosten čas brez zaslonov ter da druženje, igra in smeh še vedno pomenijo največ.

Prireditev je imela tudi jasen vzgojno-izobraževalni namen, saj je spodbujala sodelovanje, komunikacijo, strateško razmišljanje in reševanje težav. Dogodek je znova potrdil, da so šola, učenci in učitelji lahko odlična kombinacija: brez telefonov in hitenja, ob dobri volji, sodelovanju, smehu in pristnem druženju. Prav zato bomo dejavnost spomladi ponovili še v širši obliki.

Krepimo zdrave navade in lokalno pridelavo

21. novembra smo v okviru Tedna slovenske hrane obeležili tradicionalni slovenski zajtrk. Dogodek je bil namenjen krepitvi sodelovanja med šolo, lokalnim okoljem in pridelovalci ter ozaveščanju o pomenu zdravega zajtrka ter lokalne, sezonske in varne hrane. Pobuda spodbuja več lokalne hrane na krožnikih in več spoštovanja do hrane kot dragocenega vira za zdravje otrok ter skupnosti, kar se odraža tudi v vse večjem številu učencev, ki redno zajtrkujejo pred prvim šolskim zvoncem.

Projekt je posebej izpostavljal vseh pet sestavin tradicionalnega slovenskega zajtrka – kruh, maslo, mleko, jabolko in med – ter slogan Moja izbira je slovenska hrana, ki nas opominja na pomen poseganja po živilih slovenskega izvora. Učenci so dan začeli s krajšim kulturnim programom, nato pa uživali v zajtrku iz lokalno pridelanih živil. Ravnateljica Vasilija Stolnik je ob tej priložnosti

poudarila, da si šola prizadeva zagotavljati zdravo prehrano, saj je ta ključna za rast in razvoj otrok, župan Branko Slavinec pa je izpostavil prednosti domačega podeželskega okolja, ki omogoča, da si lahko veliko hrane pridelamo sami.

Ustvarjalni del dneva se je nadaljeval v učilnicah z najrazličnejšimi delavnicami. Petošolci so tako iz odpadnega blaga izdelovali majhne vrečke in jih napolnili z lokalno pridelano sivko. Dejavnosti

so povezovale vsebine različnih predmetov: pri naravoslovju so spoznavali rastlino sivko in njene lastnosti, pri matematiki merili blago, risali oblike in določali dimenzije, pri gospodinjstvu pa razmišljali o pomenu lokalnih živil, odgovornem ravnanju z materiali ter urili spretnosti v šivanju. Dan so zaključili zadovoljni z uporabnimi, dišečimi izdelki in izkušnjo, ki je potrdila, da je učenje najučinkoviteje takrat, ko ga lahko preizkusimo v praksi.

V tem tednu pa so k programu so aktivno prispevali tudi učenci kuharskega krožka, ki so v šolski kuhinji pod mentorstvom kuharic pripravljali malico in kosilo. Za kosilo so pripravili gobovo enolončnico z ajdovimi žganci, s katero so sodelovali na regijskem tekmovanju Zlata kuhalnica in prejeli srebrno priznanje, za sladico pa spekli domačo kvasenico. Dejavnosti so dodatno poudarile pomen tradicije domače kuhinje ter spoštovanja hrane in naravnih virov, potrebnih za njeno pridelavo.

Odlični rezultati mladih šahistov

V tem šolskem letu je vodenje šolskega šahovskega krožka prevzela ena najboljših slovenskih šahistk, ženska FIDE mojstrica (WFM) Barbara Skuhala iz Ljutomera. Učenci so že v prvih mesecih intenzivno trenirali in novo znanje uspešno prenesli na tekmovanja, kjer so dosegli izvrstne rezultate.

Na šolskem šahovskem tekmovanju novembra na OŠ IC Ljutomer je nastopilo kar 11 učencev naše šole. V mlajših kategorijah so posegli po najvišjih mestih:

- Kategorija 2011 in mlajši: 1. mesto Lovro Kostanjevec, 3. mesto Sebastian Vaupotic
- Kategorija 2014 in mlajši: 1. mesti Lan Kostanjevec in Julijan Virag, 3. mesto Jan Kraner

Pet učencev se je nato decembra udeležilo še področnega tekmovanja na OŠ Gornja Radgona. Brata Lovro in Lan Kostanjevec sta se z odličnim 3. in 4. mestom uvrstila na državno osnovnošolsko prvenstvo, ki je 11. januarja potekalo v Kranju, kar predstavlja izjemen uspeh za našo šolo.

Rezultati potrjujejo, da na šoli raste obojavna generacija mladih šahistov. Za dosežke gre zahvala mentorici Barbari Skuhala za strokovno vodenje,

staršem za podporo ter šoli za zagotavljanje pogojev za delo krožka. Mladim šahistom iskrene čestitke in veliko uspehov tudi v prihodnje!

UTRINKI
IZ OSNOVNE ŠOLE

DOGODKI V KULTURNEM DRUŠTVU KRIŽEVCI

Tekst: Silva Duh | Foto: Milena in Jan Rajh

Dnevi poezije in vina

22. avgusta smo v Križevcih pri Ljutomeru v okviru festivala Dnevi poezije in vina gostili dva odlična in večkrat nagrajena pesnika: Kalafa Epalango, ki ustvarja v portugalsščini, in Siljaroso Schletterer, ki piše pesmi v knjižni nemščini in dialektu. Epalanga je bil rojen v Angoli, s 16 leti se je preselil na Portugalsko, kasneje pa v Berlin, kjer zdaj živi in ustvarja. Siljarosa Schletterer živi in ustvarja v Innsbrucku. Vsak je v originalu prebral po tri pesmi, prevode Epalangovih pesmi, polnih spominov na Angolo, je brala Silva Vrbnjak, prevode pesmi Schlettererejeve, ki se dotikajo človekove notranjosti in občutenj, pa Silva Duh, ki je prav tako povezovala prireditvev. Vsebina pesmi in njihova interpretacija so se dotaknile obiskovalcev. S svojim glasom in izvedbo nas je navdušila mlada pevka Danijela Kolarič iz Banovcev. Na koncu je za vinsko degustacijo svojih odličnih vin poskrbel Zvonko Škrget, ki je ob tem povedal še nekaj lepih misli o povezavi pesmi in vina.

Razstava slik Ljutomerske vedute

V nedeljo, 26. oktobra, je bila v galeriji Župnišča Križevci pri Ljutomeru odprta razstava slik dvanajstih avtorjev iz Pomurja, ki so nastale junija 2025 v okviru regijske likovne delavnice, ki jo je organizirala Območna izpostava JSKD Ljutomer v Ljutomeru. Delavnica je potekala v sklopu projekta Kresni Lotmerk. Prijavljeni likovniki so se sprehodili po ulicah in trgih, vsak si je izbral svojo veduto in jo z lastno likovno radovednostjo upodobil na platnu. Tako so nastale risbe, ilustracije, olja, akrili in kombinirane tehnike. »Vsako delo priča o edinstvenem pogledu na mesto – o trenutku, ki je ustvarjalca nagovoril, ter o načinu, ki ga je likovno ujel in predelal«, je zapisal akademski slikar in strokovni spremljevalec Vitomir Kaučič, ki je razstavo v Križevcih tudi postavil.

Prisotne sta nagovorili Silva Duh, predsednica KuD Križevci, in Mira Rebernik Žižek, vodja OI JSKD Ljutomer. Ob kitari je tankočutno zapela 17-letna Glorija Görkeš iz Kokoričev. Odprtja razstave so se udeležili še trije likovniki, od katerih Toni Cimerman prihaja iz Grab v Občini Križevci, in se na koncu fotografirali ob svojih stvaritvah. Razstava je bila na ogled do konca novembra.

Smeh odmeval na Večeru skečev

7. novembra je potekal že peti Večer skečev, ki je obiskovalcem ponudil bogat in raznolik program. Nastopajoči so se s šaljivimi skeči, navdihnjenimi

z vsakdanjim življenjem, dotaknili številnih situacij in s humornimi prizori napolnili dvorano s smehom.

V šestčlanski zasedbi so nastopili člani gledališke skupine KC Cven s skečem Pri zdravniku, dramska skupina KD Sveta Ana s predstavo Fotograf, domača gledališka sekcija Marko Kočar s

predstavo Nepovabljeni gost avtorice Manice Sušec ter člana ljubiteljske gledališke skupine Zgrebaši iz Pečarovcev, ki sta večer sklenila s predstavo Na poročnem potovanju.

Med posameznimi nastopi je za glasbeno

popestritev poskrbel 18-letni Žan Bogdan iz Logarovcev, prireditev pa je povezovala Žanin Tobias. Zadovoljni odzivi obiskovalcev so potrdili, da je bil večer sproščen in dobro obiskan.

Čarobni december ogrel srca obiskovalcev

V petek, 12. decembra, je potekala tradicionalna predpraznična prireditev Čarobni december. Večer so odprli pevci otroškega pevskega zbora OŠ Križevci pod vodstvom Andreje Sever, ki so s svojimi toplimi, očarljivimi glasovi ustvarili prijeten uvod v praznično dogajanje.

Sledila je božična zgodba Kaos v božični delavnici, ki jo je napisala in režirala Žanin Tobias, v predstavi pa je tudi nastopila. Zgodba govori o skupini otrok, ki z idejo božične delavnice in s skupnim ustvarjanjem okraskov soustvarijo praznično vzdušje in povezanost. Nastopili so Žanin, Jakob, Luka, Neo, Tim, Urška, Ivana, Lea, Nuša, Nejc, Gašper, Svit in Arja.

Gost večera je bil mednarodno priznani saksofonist mag. Oto Vrhovnik. Klasični saksofon je študiral v Gradcu in Parizu ter kot redni profesor poučeval

na Univerzi za glasbo in upodabljajočo umetnost na Dunaju, kjer mu je bil ob upokojitvi podeljen naziv zaslužnega profesorja. S svojo neverjetno energijo in z ljubeznijo do glasbe je dodal nepozaben pečat večeru ter nam pokazal, da lahko tudi ta instrument pričara čarobne zvoke.

Blagoslov konjev v Križevcih

Na štefanovo je bil v sodelovanju z Občino Križevci, Župnijo in KD Križevci organiziran tradicionalni, že 25. blagoslov konjev. Štefanovo sovпада z dnevom samostojnosti in enotnosti, ko se spominjamo razglasitve rezultatov referenduma za osamosvojitve Slovenije pred 35 leti. Zaradi snega v okoliških hribih in številnih viroz je bilo število konjev nekoliko nižje, kljub temu pa se je v ugodnem vremenu zbralo lepo število obiskovalcev, ki so si z zanimanjem ogledali mimohod in blagoslov konjev.

Uvodoma so obiskovalci prisluhnili pihalni godbi KUD Muzika, sledila je slovenska himna v izvedbi Lucije Divjak. Župnik Štefan Vinkovič je spregovoril o sv. Štefanu in pomenu praznika, nato pa v mimohodu blagoslovil konje in njihove lastnike.

Lucija Divjak je ob spremljavi Dominika Černjaviča na kitari zapela še dve pesmi. Župan Branko Slavinec je v nagovoru izpostavil pomen konjereje v lokalnem okolju ter ob državnem prazniku poudaril pomen osamosvojitve in razvojne možnosti občin. Ob koncu je navzočim zaželel lepe praznike ter zdravja in sreče v novem letu.

Predstavnica Konjeniškega društva Darja Antolin

je predstavila vsakdanje delo s konji, ki je garaško in umazano, da so potem konji lepi, čisti in zdravi, ter dodala, da ljubezen do njih vendarle odtehta ves vložen trud. Prireditelj je povezovala Silva Duh. Pri organizaciji so sodelovali številni prostovoljci in donatorji vina, dogodek pa je tudi tokrat potrdil povezanost skupnosti ter skupne vrednote, ki jih v Križevcih negujemo.

Beseda, ki povezuje

Kot vsako leto so tudi letos v Kulturnem društvu Križevci pri Ljutomeru pripravili proslavo ob slovenskem kulturnem prazniku, ki je potekala v dvorani kulturnega doma. Moto letošnje proslave je bil Beseda, ki povezuje – beseda v zapeti pesmi, v prozi in poeziji, beseda, ki si jo vsakodnevno izmenjujemo in ki nas povezuje.

Uvodoma so zapeli člani mladinskega pevskega zbora LA TI DO OŠ Križevci pod vodstvom zborovodkinje Renate Mikl in ob spremljavi Olge Kous. Znova so dokazali svojo odličnost ter potrdili, da so njihovi uspehi plod strokovnega in predanega dela zborovodkinje.

Že med njihovim nastopom je zbrane nagovoril župan Branko Slavinec. Poudaril je, da kultura ni

le tisto, kar doživljamo v kulturnih ustanovah in na proslavah, temveč tudi vse naše vsakodnevne interakcije. Izrazil je ponos, da v občini deluje veliko kulturnih društev, ki vsako na svoj način prispevajo k pestrosti kulturnega dogajanja. Posebej je izpostavil naziv Naj kulturna šola, ki ga je Osnovna šola Križevci v izboru med 104 šolami dosegla v preteklem letu.

Slavnostni govornik je bil slavist, pesnik, urednik in kulturni delavec Denis Škofič, ki je za svojo pesniško zbirko *Tuskulum* leta 2024 prejel nagrado Veronika in Cankarjevo nagrado. Nagovor je začel in sklenil s karikaturou Upanje slikarja Walta iz leta 1886. Spregovoril je o sodobnem času, v katerem smo priča dogajanjem, ki človeka oddaljujejo od njega samega – kopičenju bogastva na eni strani, revščini na drugi, vojnām, pobojem in izkoriščanju. Opozoril je, da elita potrebuje poslušne ljudi in da ji umetnost ni všeč, saj umetniki razmišljajo s svojo glavo ter družbi nastavljajo ogledalo. Prav zato umetnost potrebujemo – z njo ohranjamo upanje za človečnost.

Leto 2026 zaznamuje 100. obletnico smrti dveh pomembnih ustvarjalcev, Zofke Kveder in Srečka Kosovela, ki sta prav tako ustvarjala z besedo. Žanin Tobias in Jakob Slavinec Berden sta predstavila njuni pismi oziroma pesmi.

V glasbenem programu sta nastopili odlična

solistka Lara Krancelbinder in Ana Ornik na klaviaturi. Obe je na Osnovni šoli Apače poučeval učitelj glasbe Urban Pfeiler, pod čigar mentorstvom sta nastopali na številnih prireditvah. Odlična glasbena spremljava in topel Larin glas s širokim razponom sta navdušila obiskovalce.

Prireditev je povezovala Tjaša Kos, ki je bila tudi scenaristka proslave. Obiskovalci smo preživeli lep kulturni večer, ki bo še dolgo ostal v lepem spominu.

DRUŠTVO 29A: UPOR, BARVE IN NEODVISEN DUH

Tekst: Karin Jureš | Foto: arhiv Društva 29a

Po uspešno izpeljani deseti izvedbi festivala Re:Pannonia, ki je v zadnjih letih dodobra utrdila svoj pomen na širšem regionalnem kulturnem zemljevidu, si je Društvo 29a privoščilo krajši ustvarjalni premor. Jesen pa je prinesla nadaljevanje programa v odmevnem, ostrejšem in izrazito uporniškem tonu – s punkovsko obarvanim večerom v prostorih Art galerije Jurak v Logarovcih, ki je znova potrdil zavezanost društva vsebinam z jasno držo, močnim sporočilom in neodvisnim duhom.

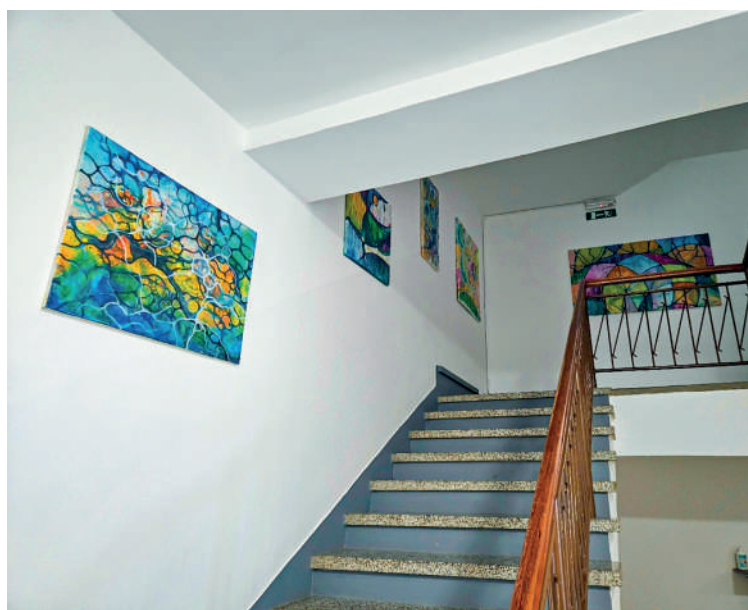
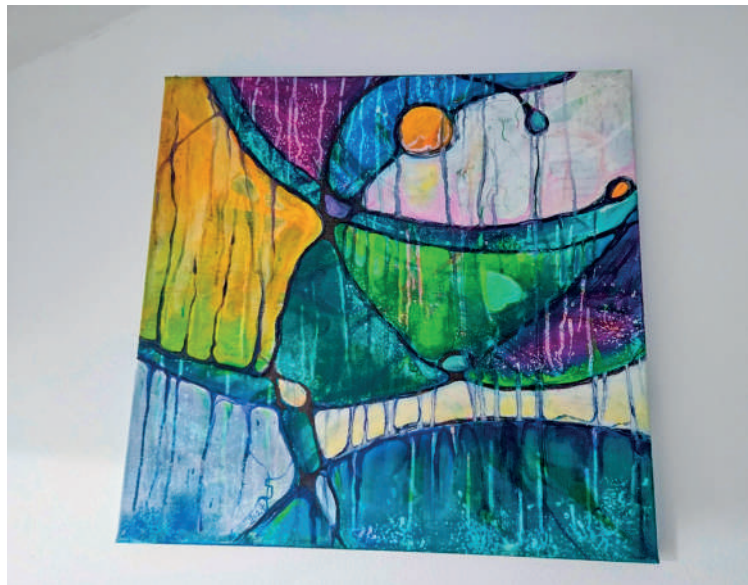
Dogodek Indust-Bag, ki je 25. oktobra napolnil prostore društva, je programsko premišljeno združil film, pogovor in koncert v celoto, ki ni ponujala zgolj glasbenega doživetja, temveč jasen vsebinski komentar. Večer se je pričel s predvajanjem dokumentarnega filma 100 dB Indust-Bag, ki ponuja vpogled v dolgoletno neumorno vztrajanje »garažnega« punk benda, nastalega v Metliki v zgodnjih osemdesetih letih, kjer je tudi ostal – prostorsko, miselno in ustvarjalno zasidran. Gre

za zgodbo »velikega kulturnega benda iz malega mesta«, ki je v štiridesetih letih kariere uspešno preživel menjave sistemov, estetik in trendov, ne da bi pri tem bistveno popuščal pri lastni drži. Predvajanemu filmu, ki je prosto dostopen tudi na spletu, je sledil pogovor z režiserjem Gregorjem Baumanom in Goranom Jarnevičem, kitaristom in vokalistom skupine. Pogovor je organsko dopolnil filmsko pripoved in jo razširil v razmislek o tem, kaj pomeni ostati zvest sebi v prostoru, ki pogosto nagrajuje prilagajanje in pozabo. Debatni je sledil še najboljši del večera: koncert skupine Indust-Bag, ki je z neposrednim izrazom znova opomnil, da sta kritična drža in uporništvo tudi danes nujna, punk pa še zdaleč ni preživet, temveč živ, potreben in presenetljivo aktualen.

Če je jesenski večer v Galeriji Jurak zaznamovala ostrina zvoka in uporniške drže, je društvo decembra ponudilo vsebinsko drugačen, a enako prepričljiv kontrapunkt z odprtjem razstave Irene Skotnik v občinski stavbi v Križevcih. Avtorica, ki

prihaja iz sosednje občine Sveti Jurij ob Ščavnici, je mnogim poznana tudi kot članica unikatne prleške zasedbe Bosi, kjer »namesto s čopičem po platnu s prsti pleše po strunah«. Razstava z naslovom Lüšno Pisano pa za Hasek predstavlja temperamenten, igriv in izrazito barvno bogat likovni svet, ki prostor ne le zapolni, temveč ga vidno poživi. Hodniki občinske stavbe so tako z razstavo dobili novo vizualno dinamiko in toplino, ki obiskovalce vsakič znova povabi h krajšemu postanku in pogledu. Razstava bo na ogled še do pomladi in tudi v tem času ostaja odprt, živ dialog med umetnostjo, prostorom in vsakdanom.

Dogodka v drugi polovici minulega leta sta znova potrdila, da društvo ostaja prostor odprtega dialoga, raznolikih izrazov in vsebin z jasno držo – takšnih, ki nagovarjajo, izzivajo in obenem povezujejo. Od uporniškega punk večera do barvite likovne razstave se je program gibal med različnimi umetniškimi jeziki, a ostajal zvest skupnemu imenovalcu: avtentičnosti in neodvisnemu duhu. Vrata društva tudi v prihodnje ostajajo odprta vsem radovednim, kritičnim in ustvarjalnim obiskovalcem. Vabljeni, da se udeležite prihajajočih dogodkov, ki jih Društvo 29a sproti objavlja na svojih družbenih omrežjih ter v spletnih lokalnih novicah Občine Križevci.

AKTIVNOSTI GASILSKE ZVEZE KRIŽEVCI

Tekst: Bojan Štejner, Rajko Veršič, mag. Lidija Domanjko, Taja Novak | Foto: arhiv GZ Križevci

Tabor Mladi gasilec

Med 14. in 17. avgustom je potekal že 12. tabor Mladi gasilec Gasilske zveze Križevci, ki je znova združil številne pionirje in mladince iz različnih društev. V štirih dneh so mladi gasilci nadgrajevali gasilsko znanje, krepili ekipni duh ter se ob številnih dejavnostih tudi sprostiti in zabavali.

Ob pričetku tabora so si udeleženci najprej uredili spalne prostore in se razporedili v skupine. Na odprtju so jih nagovorili župan občine Križevci Branko Slavinec, namestnik predsednika GZ Križevci Miran Dajčar, poveljnik GZ Križevci Miran Ros, namestnik poveljnika GZ Križevci Slavko Osterc, častni predsednik GZ Križevci Dragotin Rakuša in častni poveljnik GZ Križevci Milan Antolin. Sledil je začetek dejavnosti: izdelava skupinskih grbov in prav posebno doživetje – obisk vojske, kjer so otroci z zanimanjem poslušali predstavitev njihovega dela. Popoldne so se osvežili na kopališču v Ljutomeru, zvečer pa so se sprostiti ob večernih igrah in druženju.

Drugi dan so mladi gasilci dopoldne po jutranji telovadbi sodelovali na tečajih Pionir I in II ter Mladinec I in II, popoldne pa v vodnih in gasilskih igrah. Vrhunec dneva je bil nočni pohod, ki je udeležence še dodatno povezal in jim ponudil edinstveno doživetje. Tretji dan je bil v znamenju gasilske orientacije in praktičnih nalog na terenu, obiska Kasaškega muzeja in gasilcev v Ljutomeru. Zvečer so se mladi gasilci predstavili staršem na družabnem večeru, kjer ni manjkalo smeha, plesa in palačink. Zaradi natrpanega urnika nas je sladoledar Bili iz Križevcev obiskal kar na samem taboru. Vzdušje je bilo čudovito, zaključek dneva pa prava mala disko zabava.

Zadnji dan je minil v znamenju pospravljanja, zaključnih iger in slovesa. Po jutranji telovadbi so se mladi gasilci še zadnjič skupaj osvežili na kopališču v Ljutomeru. Mentorice so pripravile vodne igre, kjer se je za zmago na koncu razplamtela prava vojna – a na koncu so bili vsi zmagovalci, saj so nepridipravi zmočili tablo z rezultati.

Tabor je znova potrdil, kako pomembna sta v gasilstvu povezovanje in prenos znanja na mlajše generacije. Ob zaključku so mladi odhajali domov polni lepih spominov, novih znanj in utrjenih prijateljstev. Posebna zahvala gre mentorjem

za predano delo, donatorjem za podporo ter kuharjem, ki so ves čas skrbeli za tople obroke in dobro voljo.

Srečanje veteranov v znamenju optimizma

V torek, 16. septembra, je v Vaškem jedru v Križevcih potekalo srečanje gasilskih veteranov GZ Križevci, ki se ga je udeležilo kar 140 povabljenih. Ti so s prisotnostjo dokazali, da je povezanost med generacijami gasilcev še kako živa. V zvezi je sicer skupno 290 veteranov, kar kaže na bogato tradicijo prostovoljnega gasilstva v občini.

Zbrane so nagovorili predstavniki gasilske organizacije, med drugim predsednik komisije za veterane Jožef Babič in predsednik gasilskega regijskega sveta za Pomurje Leonardo Markovič, ki sta se veteranom zahvalila za dolgoletno predano delo ter poudarila, da zveza ostaja uspešna in da se vanjo vključuje vse več mladih članov. Namestnik predsednika GZ Križevci Miran Dajčar je dodal, da veterani ostajajo nepogrešljiv del družbe, in

izrazil veselje, da se je v zadnjih štirih letih v zvezi usposobilo kar 100 novih gasilcev.

Dogodek je s ponosom pozdravil župan Branko Slavinec, ki je izpostavil temeljne vrednote gasilstva – tovarištvo, požrtvovalnost in prijateljstvo: »Čeprav veterani več ne gasijo požarov, ostajajo ključni pri številnih drugih aktivnostih društev. Želim si, da bi s takšno vnemo nadaljevali tudi v prihodnje.«

Tokratno organizacijo srečanja je z veseljem prevzelo PGD Kokoriči, kar je potrdila tudi njihova predsednica Jožefa Vrbančič, ki je izrazila ponos, da lahko društvo prispeva k ohranjanju vezi med gasilskimi rodovi. Za sproščeno in domače vzdušje sta s petjem in glasbo poskrbela Žan Bogdan in Glorija Görkeš. Srečanje je minilo v znamenju hvaležnosti, obujanja spominov in optimizma za prihodnost, veterani pa so znova dokazali, da njihova vloga še zdaleč ni zaključena, saj s svojim zgledom in predanostjo tlakujejo pot mlajšim generacijam gasilcev.

Srečanje mladih gasilcev čez mejo

Mladi člani PGD Stara Nova vas so se septembra udeležili srečanja slovenske in hrvaške gasilske mladine, ki je potekalo v Bjelovarju na Hrvaškem. Na srečanje je odpotovalo 39 udeležencev – 24 otrok in 15 navijačev oziroma spremljevalcev.

Srečanje je mladim gasilcem ponudilo priložnost za izmenjavo izkušenj, spoznavanje dela vrstnikov iz sosednje države ter sklepanje novih prijateljstev. Takšna mednarodna srečanja pomembno prispevajo k širjenju obzorij, krepitvi sodelovanja in spodbujanju gasilske pripadnosti med mladimi.

Izobraževanje operativnih gasilcev

Na podlagi sklepa poveljstva GZ Križevci je 9. oktobra potekalo izobraževanje operativnih gasilcev, ki se ga je udeležilo kar 110 operativcev dvanajstih društev GZ Križevci.

Izobraževanje je vključevalo dve aktualni strokovni temi. Dušan Vižintin (visoki gasilski častnik I. stopnje, GZS) je predstavil izzive posredovanja ob nesrečah in požarih na objektih s sončnimi elektrarnami ter opozoril na nevarnosti električne napetosti, varnostne ukrepe in pravilno ravnanje ob intervencijah. Leon Markovič (višji gasilski častnik II. stopnje, GRP) pa je udeležencem približal operativno-taktične postopke pri intervencijah, organizacijo dela na terenu ter primere dobrih praks iz realnih posredovanj, s posebnim poudarkom na varnosti gasilcev in učinkovitem delovanju enot.

Izobraževanje je gasilcem ponudilo dragocene strokovne vsebine za varnejše in bolj učinkovito posredovanje v zahtevnih razmerah.

Na ekskurziji pri sosedih

Oktobra so se člani GZ Križevci odpravili na izjemno zanimivo strokovno ekskurzijo v sosednjo

Avstrijo. Obiskali so pivovarno Puntigamer in oljarno Esterer v Gradcu, Prostovoljno gasilsko društvo Feldkirchen pri Gradcu ter gasilsko šolo Lebring, kjer so spoznali primere dobre prakse na področju proizvodnje, gasilstva in izobraževanja.

V graški pivovarni Puntigamer so se seznanili z večstoletno tradicijo varjenja piva, ki sega v 15. stoletje, danes pa sodi med najbolj prepoznavne pivovarne v Avstriji. V oljarni Esterer, ki deluje že od leta 1897, so spoznali obrtniško pridelavo olj, katerih kakovost se odraža v živahnih barvah, polnem okusu in visoki hranilni vrednosti. Ogljed je bil še posebej zanimiv, saj je v oljarni že vrsto let zaposlen predsednik GZ Križevci Danijel Lesničar.

V Feldkirchnu pri Gradcu so si ogledali sodoben gasilski dom, ki so ga leta 2024 precej razširili zaradi povečanih nalog ob razvoju infrastrukture v okolici. Posebej velja poudariti delo z mladinsko skupino društva, ki je bila za svoje dosežke nagrajena z dvema namenskima prostoroma. Predverje omogoča tudi pristajanje helikopterjev, kar pripomore k hitremu posredovanju v nujnih primerih. V društvu je aktivnih 126 prostovoljcev, ki razpolagajo s 14 gasilskimi vozili različnih specifikacij in z večnamenskim plovilom.

Dan so zaključili z obiskom centra za usposabljanje gasilcev in civilne zaščite v Lebringu, ki združuje šolo za gasilsko službo in civilno zaščito ter velja za enega vodilnih centrov za pomoč ob nesrečah na avstrijskem Štajerskem. Gre za osrednjo izobraževalno ustanovo Štajerske državne gasilske zveze, kjer poteka sodobno in praktično

usposabljanje za prostovoljne in poklicne gasilce ter druge reševalne službe, zlasti za štajerske gasilske brigade. V tamkajšnjem nadzornem centru sprejemajo klice v sili iz 16 okrožnih gasilskih enot, center pa nudi tudi usposabljanja s področja civilne zaščite za prebivalce, da bi bili boljše pripravljene na krizne razmere.

»Baumpflanz Challenge« uspešno opravljen

PGD Lukavci se je novembra z veseljem odzvalo nominaciji izziva sajenja dreves (oziroma »Baumpflanz Challenge«), ki so jo prejeli od PGD Cezanjenci. Gre za priljubljen spletni izziv, v okviru katerega gasilska društva in druge organizacije posadijo drevo ter k sodelovanju povabijo naslednje društvo ali skupino. Namen pobude je spodbujanje okoljske ozaveščenosti, simbolično vračanje naravi ter promocija trajnostnega ravnanja.

Člani in mladina PGD Lukavci so tako s skupnimi močmi posadili srebrno jelko, ki bo v prihodnjih letih krasila okolico gasilskega doma. Dogodek je potekal v prijetnem, delovnem vzdušju ter poudaril pomen sodelovanja in skrbi za naravo.

V DRUŠTVU UPOKOJENCEV KRIŽEVCI AKTIVNI TUDI V 2025

Tekst: Mihaela Gržin | Foto: arhiv DU Križevci

Člani DU Križevci s svojim znanjem, z življenjskimi izkušnjami in raznolikimi interesi pomembno soustvarjajo utrip naše skupnosti. Zelo so ponosni na to, da jim je konec leta 2024 uspelo ustanoviti folklorno skupino, v kateri trenutno pleše sedem parov. Skupina se je lani predstavila na reviji folklornih skupin, na prireditvi v okviru Tedna ljubiteljske kulture, v sklopu občinskega praznika in na Miholovem sejmu v Veržeju, kjer je nastopila tudi njihova etno skupina Veseli Prleki.

Etno večer pri Gradu na Goričkem

V organizaciji Društva upokojencev Grad, Občine Grad in Pomurske pokrajinske zveze društev upokojencev (PPZDU) Murska Sobota je septembra pri Gradu potekal etno večer. Nastopili sta tudi Folklorna skupina DU Križevci ter etno skupina Veseli Prleki in za nastop prejeli zahvalni listini.

Letovanje v Izoli

Tudi lani so se člani DU lahko udeležili letovanja v Izoli, ki ga organizira Hotel Delfin. Za jesensko razvajanje ob morju se je odločilo trinajst članov.

Pikado in Štrbunk

V društvu sta aktivni ženska in moška ekipa v pikadu. Septembra se je ženska ekipa udeležila državnega prvenstva Zveze društev upokojencev Slovenije v Izoli, novembra pa sta obe ekipi sodelovali na turnirju za Martinov pokal, ki ga je v Radencih organiziralo domače DU Radenci. Sodelovalo je šest moških (29 članov) in sedem ženskih ekip (35 članic). V moški konkurenci je bil posamično najboljši Andrej Antolin iz DU Križevci pri Ljutomeru. Iskrene čestitke!

Novembra so člani začeli igrati tudi čedalje bolj priljubljeno igro Štrbunk. Gre za preprosto, a zabavno družabno igro, pri kateri igralci

poskušajo vreči v luknjo čim višje število vrečk. Igra je primerna za vse starosti, spodbuja prijetno druženje in pomaga pri ohranjanju motoričnih sposobnosti. Zanimivo je, da so si člani društva vse potrebne pripomočke za igro izdelali kar sami in s tem znova dokazali svojo zagnanost, ustvarjalnost ter ročne spretnosti.

Štrbunk v ZDA že dolgo velja za eno najbolj priljubljenih družabnih iger, v Evropi pa ima največ igralcev v Franciji, Španiji in Nemčiji, kjer jo igrajo že več kot 20 let.

Izlet v Negovo

Oktobra je društvo organiziralo enodnevni izlet v okolico Negove, kraja z bogato naravno in kulturno dediščino, ki ga mnogi povezujejo tudi z dobrotnikom Ivanom Krambergerjem. Člani so obiskali grad Negova, cerkev svete Marije ter izvir Radenske. Velik vtis je nanje naredil tudi obisk centra Pachamama, ki sta ga ustanovila Dhiraj in Luz. Dhiraj vodi različne tehnike meditacije, Luz pa je »mama« Pachamame – skrbi za vrtove, kuhanje in umetniške projekte ter se pogosto ukvarja s sušenjem zelišč in z izdelavo naravnih mil.

Dobra družba, zanimivo dogajanje in odlično kosilo so poskrbeli za popoln dan.

Silvestrovanje

Ob koncu leta so za člane organizirali silvestrovanje v Gostišču Siva čaplja v Trnovski vasi. Zaradi velikega zanimanja so morali najeti kar dva avtobusa. Vzdušje je bilo izjemno veselo. Živa glasba, ples, odlična hrana, obisk Božička in drobna presenečenja so bili recept za nepozaben zaključek leta.

V društvu tudi ob koncu leta niso pozabili na bolne občane. Skupaj z občino so zanje pripravili uporabna darila, jih obiskali na njihovih domovih ter jim s prijaznim klepetom in dobrimi željami polepšali dan. Lani so tako razveselili približno petindvajset občanov.

DRUŠTVO KMETIC ODKRIVALO AVSTRIJSKO KOROŠKO

Tekst in foto: mag. Lidija Domanjko

Društvo kmetic Križevci-Veržej je v soboto, 13. decembra, organiziralo strokovno ekskurzijo na avstrijsko Koroško, ki je bila preplet izobraževanja, kulturnih doživetij in prazničnega navdiha.

Prva postaja je bil Celovec, deželno središče avstrijske Koroške. Članice so si ogledale mestne znamenitosti ter obiskale priljubljeni božični sejem, kjer so jih očarale bogato okrašene stojnice, izvirni rokodelski izdelki in praznično vzdušje. Prav tam so udeleženske dobile številne ideje za izdelavo raznolikih prazničnih okraskov, ki so popestrili decembrske dni doma in v društvu.

Pot jih je nato vodila do Otoka ob Vrbskem jezeru, znanega romarskega kraja z idilično gotško cerkvico. V njeni neposredni bližini so stojnice ponujale pletene izdelke iz volne alpakistan ter unikatno božično dekoracijo, kar je še dodatno obogatilo strokovni in estetski vidik ekskurzije.

Zaključek dneva je pripadal naselju Vrba (Velden am Wörthersee), ki mu zaradi razkošja in mondene ponudbe pravijo tudi koroški Monte Carlo. Mestece z elegantnimi butikami, uličnimi kavarnami, luksuznimi hoteli in igralnico privablja goste, željne sprostitve in zabave. Posebno pozornost je pritegnil znameniti petzvezdični hotel Falkensteiner Schlosshotel Velden, kjer so med leti 1990 in 1992 snemali priljubljeno televizijsko serijo Ein Schloss am Wörthersee. Vrba slovi tudi po enem najlepših božičnih sejmov na Koroškem, ki se razprostira tik ob obali Vrbskega jezera. Praznično podobo dopolnjuje velik adventni venček, ki plava na jezerski gladini in ustvarja prav posebno, pravljično vzdušje.

Strokovna ekskurzija je članicam društva ponudila nove dragocene ideje, poglobila medsebojno povezanost ter jih obogatila z lepimi doživetji, ki bodo še dolgo ostala v spominu.

S SLAVNOSTNIM SPREJEMOM POČASTILI ŠPORTNE JUNAKE

Tekst: mag. Lidija Domanjko, Sara Vaupotič | Foto: arhiv občine

Občina Križevci je 23. decembra skupaj s Športno zvezo Križevci v dvorani kulturnega doma pripravila slavnostni sprejem za uspešne športnike in športnice, ki so v letu 2025 s svojimi dosežki ponosno zastopali občino doma in v tujini.

Na dogodku so spregovorili: župan Branko Slavinec, ki je poudaril pomen športa za lokalno identiteto, povezovanje skupnosti in zdravje prebivalcev, predsednik Športne zveze Križevci Milan Majcen, ki je predstavil delovanje zveze, v katero je vključenih 13 športnih društev in deluje od ustanovitve občine, ter prejemnik Bloudkove plakete za življenjsko delo v športu Branko Žnidarič. Slednji ni bil aktiven športnik, pač pa aktiven športni delavec, ki je kot predstavnik regije v Olimpijskem komiteju kar 25 let zastopal interese športnikov ter po osamosvojitvi Slovenije sodeloval pri oblikovanju slovenskih predpisov na športnem področju. Poudarili so pomen športa

za zdravo družbo, vztrajnost športnikov ter neprecenljivo vlogo trenerjev, prostovoljcev in društev, ki že desetletja gradijo športno zgodbo Križevcev.

Sledila je podelitev zahval najuspešnejšim športnikom in športnicam, pri vsakem pa so predstavili njihove dosežke v obdobju 2023–2025. Med prejemniki so bili: Pikado team Gabrijelov barček (Darko Iskra, Primož Kukovec, Rolando Majhenič, Uroš Žalik, David Esih, Boštjan Karo, Denis Duh, Aleš Čuk), posamezni igralci in igralka pikada Leon Mertük, Sebastijan Antolin, Nataša Mavrič, Lea Zabavnik in Gregor Žnidarič, judoistka Maša Slavinec in judoist Vito Slavinec, športni plesalec Tino Oskomič, kolesar Alen Žitnik, nogometaš Mario Skuhala ter atlet in kasaški voznik Luka Sagaj. Priznanja so prejeli tudi kasaški vozniki Janko Sagaj, Rok Heric in Dušan Zorko ter kasaška voznica Darja Antolin.

Zahvale so prejeli tudi tisti, ki stojijo v ozadju športnih uspehov – trenerji in dolgoletni športni delavci. Za predano delo so jih prejeli: Branko Kristl, predsednik Kasaškega kluba Ljutomer, Jože Grantaša za delo na področju pikada, Dejan Zečević za številne plesne uspehe z našimi plesalci, Primož Obal za doprinos h kolesarstvu ter Aleš Vrbančič in Patrik Vojsk za izjemne dosežke na področju juda.

Zahvale so prejele tudi športne organizacije in društva, ki s svojim delovanjem bogatijo športno življenje v občini: ŠD Vučja vas, ŠD Kalinovjak Bučecovci, ŠD Križevci, ŠD Stara nova vas, Judo klub Križevci pri Ljutomeru, Konjeniško društvo Križevci, ŠD Lukavci, ŠD Grabe, ŠD Ključarovci, ŠD Lo-Ko Logarovci-Kokoriči, ŠD Berkovci, ŠD Val Šport Bučecovci ter Športno-kulturno društvo Studio A.

Župan Branko Slavinec je podelil posebno priznanje Športni zvezi Križevci in njenemu predsedniku Milanu Majcnu za dolgoletno uspešno in predano delo na področju športa.

V kulturnem programu so nastopili: športna plesalca Tino Oskomič in David Pahor ter Lina Salaj, ki je s svojo glasbo na harmoniki ustvarila prijetno vzdušje. Slavnostni večer se je zaključil s pogostitvijo in z druženjem v predverju dvorane. Občina Križevci je z dogodkom pokazala, da zna ceniti trud, predanost in srčnost svojih športnikov ter vseh, ki s športom soustvarjajo močno, povezano in zdravo skupnost.

KO ZADIŠI PO NEDELJI

Tekst in foto: Taja Novak

V tej številki se vračamo k dvema starima, srčnima receptoma tradicionalnih pogač naših babic, ki ob nedeljah napolnita hišo z vonjem po toplini doma, spominih in okusu otroštva.

BABIČINA KVASENICA

Sestavine

Testo:

- 500 g bele moke
- 25 g svežega kvasa
- 200 ml mlačnega mleka
- 1 jajce
- 2 žlici sladkorja
- 1 žlička soli
- 3 žlice raztopljenega masla

Nadev:

- 400 g skute
- 2 jajci
- 3 žlice kisle smetane
- ščepec soli
- 3 žlice sladkorja

Postopek

V mlačnem mleku raztopimo sladkor in kvas ter pustimo stati približno 10 minut, da se naredijo mehurčki. V posodo stresemo moko, dodamo sol, raztopljeno maslo in aktiviran kvas. Zamesimo gladko testo, ga oblikujemo v kepo in pustimo vzhajati približno 1 uro, da se volumen podvoji (prostor naj bo topel, brez prepiha).

Vzhajano testo razvaljamo in oblikujemo v krog. Posebej zmešamo vse sestavine za nadev in z njim enakomerno premažemo testo. Pred peko kvasenico še premažemo s kislom smetano. Če pečemo v električni pečici, jo predhodno segrejemo na 200 °C. Kvasenico pečemo približno 30 minut.

BABIČINA POSTRŽJAČA

Sestavine

- 500 g ržene moke
- 25 g kvasa
- 200 ml tople vode
- ½ žličke soli
- 2,5 žlice zaseke
- pest ocvirkov
- malo naribanega sira
- 2 žlici kisle smetane

Postopek

V topli vodi raztopimo kvas. V večjo skledo stresemo moko, na sredini naredimo jamico in vanjo vlijemo kvas. Dodamo sol ter zamesimo testo. Oblikujemo kepo in pustimo vzhajati približno 1 uro, da se volumen podvoji (prostor naj bo topel, brez prepiha). Vzhajano testo razvaljamo in oblikujemo v krog. Premažemo ga s kislom smetano, nato po vrhu v kupčkah razporedimo zaseko, potresemo z ocvirki in naribanim sirom. Če pečemo v električni pečici, jo predhodno segrejemo na 200 °C. Tudi postržjačo pečemo približno 30 minut.

Peka v krušni pečici (za kvasenico in postržjačo)

Kvasenico in postržjačo lahko pečemo tudi v krušni pečici.

1. Priprava peči

Peč naj bo čista – pometemo pepel od prejšnje peke. Vrata in dimnik odpremo, da zagotovimo dober vlek.

2. Ogenj

Uporabimo suha polena (bukev, hrast, sadno drevje; ne smreke, ker pušča smolo). Najprej naložimo drobnejše trske, nato srednje debele kose. Ogenj zakurimo ob zadnji steni peči.

3. Kurjenje

Ko ogenj dobro zagori, postopno dodajamo polena. Kurimo, dokler se oboki peči iz črnih (od saj) ne obarvajo sivo-belo; to pomeni, da je temperatura primerna (približno 250–300 °C). Običajno kurimo 45–60 minut.

4. Priprava na peko

Ko ogenj dogori, žerjavico z jekleno metlico ali lopato odstranimo ali potisnemo na stran (pri pecivih je bolje, da je ne pustimo v peči). Dno pometemo s kovinsko ali rahlo vlažno krtačo. Če želimo nekoliko nižjo temperaturo (za kvasenico je idealno 200–220 °C), pustimo peč odprto 10–15 minut, da se rahlo ohladi.

5. Preizkus temperature (če nimamo termometra)

Na dno položimo list časopisnega papirja: če v nekaj sekundah porjavi, je peč prevročna; če porjavi v 10–15 sekundah, je temperatura primerna za pecivo. Drugi preizkus: dlan približamo odprtini peči: če zdržimo 4–5 sekund, je temperatura prava za kvasenico. Kvasenico in postržjačo v krušni pečici pečemo približno 30 minut.

KAKO DO PRIHRANKOV V STANOVANJSKIH HIŠAH

Tekst: Minka Krajncan, ENSVET – Svetovalna pisarna Ljutomer

Velik delež stroškov v stanovanjskih hišah predstavlja poraba energije za ogrevanje prostorov in pripravo tople sanitarne vode. Ne glede na izbrani energent (elektrika, zemeljski plin, biomasa ali kurilno olje) so ti stroški pogosto visoki, vendar jih je s premišljenimi ukrepi mogoče občutno zmanjšati.

Že s spremembo vsakodnevnih navad, ki ne zahtevajo finančnih vlaganj, lahko prihranimo do 10 % energije. Med osnovne varčevalne ukrepe sodi dosledno ugašanje električnih naprav in luči, kadar niso v uporabi. Ob izteku življenjske dobe gospodinjskih aparatov, kot so bojler, hladilnik, štedilnik ali pečica, je smiselno izbrati nove, energijsko učinkovitejše naprave, pri čemer si pomagamo z energijsko nalepko EU.

Dodaten prihranek lahko dosežemo tudi z ustrezno postavitvijo naprav. Zmrzovalnik porabi manj energije, če je nameščen v neogrevanem prostoru, kot je klet, saj je njegovo delovanje odvisno od temperaturne razlike z okolico. Med enostavne ukrepe sodi še sušenje perila na zraku (namesto v sušilnem stroju) ter pranje manj umazanega perila pri nižjih temperaturah, na primer pri 30 °C. Pomemben vpliv na porabo energije ima tudi način ogrevanja prostorov. Znižanje temperature v prostoru za zgolj 1 °C lahko prinese do 6 % prihranka pri stroških ogrevanja. Dodatni sloj oblačil v zimskem času tako ne pomeni le večjega udobja, temveč tudi opazen finančni prihranek.

Prihranki z energetske obnovo

Za doseganje večjih prihrankov je potrebna energetska obnova stanovanjske hiše, ki je lahko delna ali celovita. Med ključne ukrepe sodijo zamenjava stavbnega pohištva, vgradnja toplotne izolacije podstrešja ali strehe, izvedba toplotno izolativne fasade ter toplotna izolacija tal oziroma tal nad neogrevano kletjo. S celovito energetske

prenovo lahko porabo energije zmanjšamo za 30–50 %, odvisno od začetnega stanja objekta.

Ker je celovita energetska prenova pogosto finančno zahtevna, se je pametno lotiti obnove postopno. Običajno se najprej zamenjajo okna in vrata, nato sledi toplotna izolacija podstrešja ali strehe ter tal oziroma prostora nad neogrevano kletjo. Na koncu se izvede še toplotna izolacija fasade. Čeprav točen vrstni red ni strogo določen, je priporočljivo, da se okna zamenjajo pred izvedbo fasade ali hkrati z njo.

Pri vseh fazah prenove je pomembno, da se dela izvedejo natančno in premišljeno. Posebno pozornost je treba nameniti preprečevanju toplotnih mostov, ki se najpogosteje pojavijo pri balkonih ter na stikih med steno in streho, predvsem kadar toplotna izolacija ni pravilno povezana. Na teh mestih toplota hitreje uhaja, kar lahko sčasoma povzroči vlago in nastanek plesni.

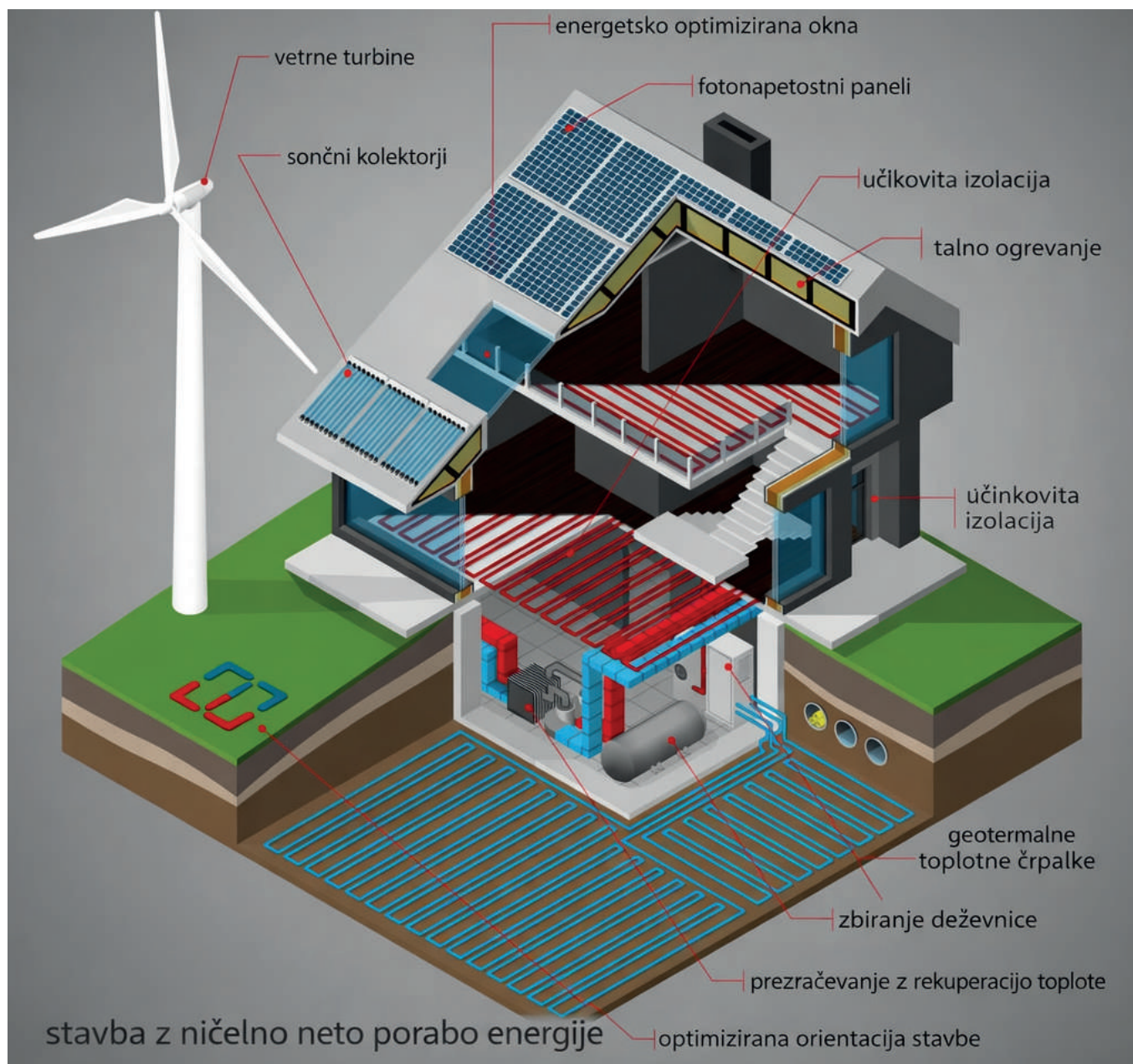
EKO SKLAD
SLOVENSKI OKOLJSKI
JAVNI SKLAD

EN SVET
NEODVISNO BREZPLAČNO
ENERGETSKO SVETOVANJE

Subvencije Eko sklada

Eko sklad v okviru javnega poziva 114SUB-OB24 nudi nepovratne finančne spodbude za energetske obnovo eno- in dvostanovanjskih stavb. Subvencije so na voljo za:

- vgradnjo energijsko učinkovitih lesenih oken v starejših stavbah,
- toplotno izolacijo fasade starejše eno- ali dvostanovanjske stavbe,
- toplotno izolacijo ravne ali poševne strehe oziroma stropa proti neogrevanemu prostoru,
- toplotno izolacijo tal na terenu ali tal nad neogrevano kletjo.

Za vsak ukrep so v javnem pozivu določene tehnične zahteve, ki jih morajo izpolnjevati vgrajeni materiali. Pri zamenjavi oken in balkonskih vrat se lahko uveljavlja subvencija za lesena okna s toplotno prehodnostjo $U_w \leq 1,0$ W/m^2K , troslojno zasteklitvijo in z energijsko učinkovitim distančnikom. Višina nepovratne finančne spodbude znaša do 30 % priznanih stroškov naložbe, vendar največ 250 EUR na kvadratni meter zamenjanih oken.

Za toplotno izolacijo fasade je zahtevano razmerje $\lambda/d \leq 0,200$ $W/(m^2K)$, kar v praksi pomeni približno 16 cm grafitnega EPS-stiropora. Subvencija znaša do 30 % priznanih stroškov, vendar največ 25 EUR na kvadratni meter fasade. Enaki pogoji in višina spodbude veljajo tudi za toplotno izolacijo

podstrešja oziroma strehe, pri čemer je treba zagotoviti razmerje $\lambda/d \leq 0,140$ $W/(m^2K)$. Za izolacijo tal ali tal nad neogrevano kletjo pa velja pogoj $\lambda/d \leq 0,280$ $W/(m^2K)$.

Prezračevanje in ogrevanje po prenovi

Po energetski obnovi se poveča zrakotesnost stavbe, zato je nujno zagotoviti ustrezno prezračevanje. Priporočljivo je kratkotrajno zračenje z odprtimi okni večkrat na dan. Dolgotrajno zračenje skozi priprt položaj oken ni priporočljivo, saj je energetsko neučinkovito.

Učinkovita rešitev je tudi vgradnja mehanskega prezračevalnega sistema z vračanjem toplote (rekuperacija), za katerega so prav tako predvidene

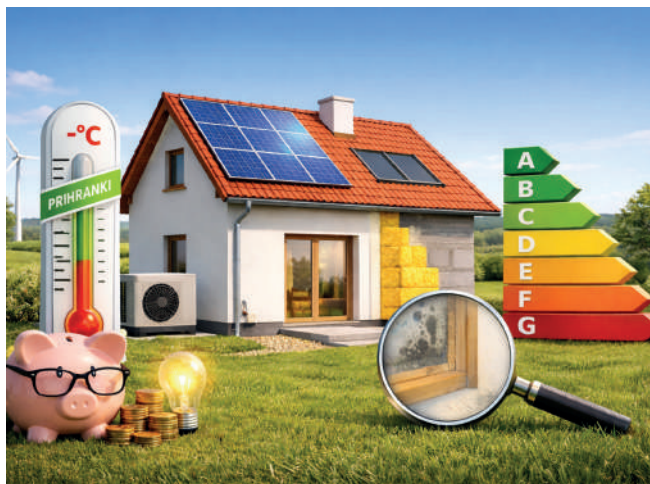
subvencije – do 2.500 EUR za centralni sistem oziroma do 600 EUR za lokalne prezračevalne naprave.

Za ogrevanje se spodbuja uporaba obnovljivih virov energije, kot so toplotne črpalke in lesna biomasa. Javni poziv omogoča tudi subvencije za vgradnjo toplotnih črpalk in kotlov na lesno biomaso. Najvišje subvencije so namenjene zamenjavi stare kurilne naprave, in sicer do 40 % priznanih stroškov za toplotne črpalke voda-voda ali zemlja-voda (največ 6.000 EUR) ter do 50 % priznanih stroškov za kotle na lesno biomaso (največ 5.000 EUR).

Manj stroškov, več udobja

Vsak ukrep, ki izboljšuje energetske učinkovitost stavbe, pomeni manjšo porabo energije, nižje stroške ogrevanja in manjše izpuste CO₂. Z uporabo obnovljivih virov energije se lahko emisije zmanjšajo tudi do 70 %. Energetska prenova tako ne prinaša le finančnih prihrankov, temveč tudi večje bivalno udobje in pomemben prispevek k varovanju okolja.

Javni pozivi in dodatne informacije so dostopni na spletni strani www.ekosklad.si. Za osebno svetovanje ste vabljeni v Svetovalno pisarno Ljutomer ob sredah od 10.00 do 12.00 ter od 16.00 do 18.00. Na svetovanje se lahko naročite prek aplikacije ali na brezplačni telefonski številki 080 1669.

ZMANJŠUJMO ODPADNO HRANO

Tekst: Maja Škrinjar, KGZS Murska Sobota

Izgube hrane in odpadna hrana so danes pomemben globalni izziv, ki zadeva tako kmetijstvo kot tudi trgovino, gostinstvo in gospodinjstva. Po svetu se zavrže kar tretjina vse proizvedene hrane, kar pomeni približno 1,3 milijarde ton letno. Tudi Slovenija pri tem ni izjema: podatki za leto 2024 kažejo, da smo letno zavrgli 168.318 ton hrane oziroma povprečno 79 kilogramov na prebivalca. Velik del te hrane bi lahko še vedno pojedli, a jo kljub temu zavržemo.

Kje nastaja zavržena hrana?

Izgube hrane nastajajo v zgodnjih fazah prehranske verige, na primer pri pridelavi, skladiščenju, predelavi in transportu. Do njih pogosto pride zaradi neustreznih pogojev shranjevanja, vremenskih vplivov, logističnih težav ali tehnoloških omejitev. Odpadna hrana nastaja predvsem v trgovinah, gostinstvu in gospodinjstvih. V domovih pa največkrat hrano

zavržemo zaradi prevelikih nakupov, nepravilnega shranjevanja, slabega načrtovanja obrokov in nerazumevanja datumov na embalaži.

Vpliv na okolje in družbo

Izgube hrane in odpadna hrana pomembno prispevajo k obremenjevanju okolja. Povezane so z večjo rabo vode in zemljišč, izgubo biotske raznovrstnosti ter visokimi izpusti toplogrednih plinov. Ocenjuje se, da letni izpusti CO₂, povezani z zavrženo hrano, znašajo kar 3,3 milijarde ton. Prav zato si je Evropska unija zastavila cilj, da do leta 2030 izgube hrane prepolovi.

Poleg okoljskih posledic ima odpadna hrana tudi finančne in socialne učinke. Gospodinjstva z zavrženo hrano izgubljajo denar, podjetja pa imajo dodatne stroške ravnanja z odpadki. Poleg tega je zavržena hrana tudi družbeni problem, saj bi lahko presežke hrane namenili ljudem v stiski in humanitarnim organizacijam.

Kaj lahko storimo?

Vsak od nas lahko veliko prispeva že z majhnimi spremembami.

Posamezniki in gospodinjstva lahko bistveno zmanjšamo količino zavržene hrane tako, da:

- načrtujemo obroke in nakupujemo s seznamom,
- kupujemo le toliko, kolikor bomo porabili,
- hrano pravilno shranjujemo,
- ostanke hrane porabimo za nove obroke,
- hrano, ki je ne bomo pravočasno porabili, zamrznemo,
- neužitne ostanke kompostiramo.

Skupnosti lahko spodbujajo kompostiranje neužitnih ostankov ter ozaveščajo otroke in mladostnike o vrednosti hrane. Trgovina in gostinstvo lahko prispevata z doniranjem neprodane, a še varne hrane, s prilagajanjem velikosti porcij ter z boljšim načrtovanjem zalog. Država in družba lahko prispevata z izobraževalnimi kampanjami, s trajnostnimi prehranskimi politikami in podporo inovacijam na področju shranjevanja ter distribucije hrane.

Razumevanje datumov na živilih

Veliko hrane zavržemo po nepotrebem zaradi napačnega razumevanja oznak na embalaži.

»PORABITI DO« pomeni, da je živilo varno za uživanje le do navedenega datuma. Ta oznaka velja predvsem za hitro pokvarljiva živila, kot so sveže meso in ribe, in jo je treba dosledno upoštevati.

»UPORABNO NAJMANJ DO« pomeni, da živilo po tem datumu morda ni več najboljše kakovosti, je pa še vedno lahko užitno, če ga pravilno shranimo in zamrznemo.

Skupna odgovornost

Zmanjševanje izgub hrane in odpadne hrane je skupna naloga vseh – posameznikov, podjetij in države. Pomembno je, da otroke in mlade učimo spoštovanja do hrane in dela, ki je potrebno, da pride na naš krožnik. Z majhnimi koraki lahko bistveno zmanjšamo količino zavržene hrane, prihranimo denar, razbremenimo okolje in prispevamo k večji družbeni solidarnosti. Hrana ni samoumevna, zato šteje vsako dejanje, ki prispeva k njenemu spoštovanju.

POLICIJSKA POSTAJA LJUTOMER SVETUJE

Tekst: Policijska postaja Ljutomer

Čeprav se obdobje krajših dni izteka, policisti Policijske postaje Ljutomer in Policijske uprave Murska Sobota na območju Pomurja še vedno beležimo povišano število vlomov v stanovanjske hiše, predvsem v bližini avtocestnih povezav. Ob tem opozarjamo, da lahko za lastno varnost največ storimo sami, zato občanom posredujemo nekaj priporočil za samozaščitno ravnanje.

Bodite pozorni na sumljive osebe in vozila, ki se zadržujejo v bližini stanovanjskih hiš, blokov ali naselij, zlasti na vozila z registrskimi tablicami drugih držav (npr. Madžarske, Romunije ali Hrvaške) ter iz drugih delov Slovenije (npr. NM, KK, LJ). Če je le mogoče, si poskusite zapomniti registrsko številko sumljivega vozila, pokličite interventno številko 113 in policijo obvestite o smeri, v katero se je vozilo odpeljalo.

Tudi kadar dom zapustite le za kratek čas (na primer zaradi sprehoda, dela na vrtu, obiska sosedov ali odhoda v trgovino), dosledno zapirajte okna in zaklepajte vsa vrata, vključno z vrati kleti in garaže. V večernem času poskrbite, da hiša ne daje vtisa praznega doma, na primer tako, da pustite prižgano luč, ki je vidna že s ceste. Najbolj kritično obdobje za vlome je namreč od mraka do približno 22. ure.

Ob daljši odsotnosti za pomoč prosite sosede, naj bodo pozorni na sumljive okoliščine in poskrbijo, da hiša ne bo dajala videza zapuščenosti (praznjenje

»SKUPAJ ZA VEČJO VARNOST«

poštnega nabiralnika, pospravljanje zabojnikov za smeti). V domovih ne hranite večjih vsot denarja ali dragocenosti; če jih hranite doma, jih ne shranjujte na predvidljivih in lahko dostopnih mestih (nočne omarice, regali, kuhinjski elementi, kopalniško pohištvo).

V primeru vloma v objekt ne vstopajte, ničesar se ne dotikajte in ne pospravljajte, saj lahko s tem uničite pomembne sledi, ključne za nadaljnjo preiskavo.

Opozarjamo tudi na porast spletnih goljufij in lažnih ponudb o hitrih zaslužkih, predvsem na družbenih omrežjih. Nakazila na tuje bančne račune so v takih primerih skoraj vedno del prevare, nakazanega denarja pa običajno ni mogoče dobiti nazaj. Če ste denar že nakazali in posumite na goljufijo, nemudoma obvestite svojo banko, saj je v nekaterih primerih nakazilo še mogoče preklicati v kratkem časovnem roku. Spletne nakupe opravljajte izključno v preverjenih spletnih trgovinah in pri zaupanja vrednih ponudnikih.

Ob zaznavi sumljivih oseb ali vozil obvestite policijo na interventno številko 113, na telefonsko številko 02 584 46 10 (PP Ljutomer) ali na anonimno številko Policije 080 1200. Zagotavljamo vam, da bo vsako prejeto obvestilo ustrezno preverjeno, klicatelji pa lahko po želji ostanejo anonimni.

ODGOVORNO RAVNANJE Z OBLAČILI

Tekst in foto: Sara Vaupotič

Tekstilna industrija je ena najbolj vplivnih, a hkrati tudi ena najbolj obremenjujočih industrij za okolje, takoj za naftno industrijo. Hitro spreminjajoča se moda (fast fashion) spodbuja množično proizvodnjo poceni oblačil, ki so pogosto slabe kakovosti in hitro končajo kot odpadki. Posledice so prekomerna poraba naravnih virov, onesnaževanje voda, visoki izpusti toplogrednih plinov ter neetični delovni pogoji v državah v razvoju.

Po ocenah strokovnjakov je svetovna vrednost modne in tekstilne industrije izjemno visoka (več tisoč milijard dolarjev) in vključuje milijone delovnih mest. Kljub gospodarskemu pomenu pa povzroča tudi velike okoljske in socialne izzive. Vsako leto je odgovorna za približno 4–10 % svetovnih emisij toplogrednih plinov, obenem pa je eden največjih porabnikov vode in pomemben vir onesnaževanja. Že v Sloveniji se vsako leto zbere okoli 17.000 ton tekstilnih odpadkov, ki končajo na odlagališčih ali v sežigalnicah.

Zanimiva dejstva

1 Proizvodnja

Za izdelavo ene bombažne majice se porabi približno 2.700 litrov vode - to je toliko, kot jo človek popije v skoraj 2,5 letih.

2 Emisije

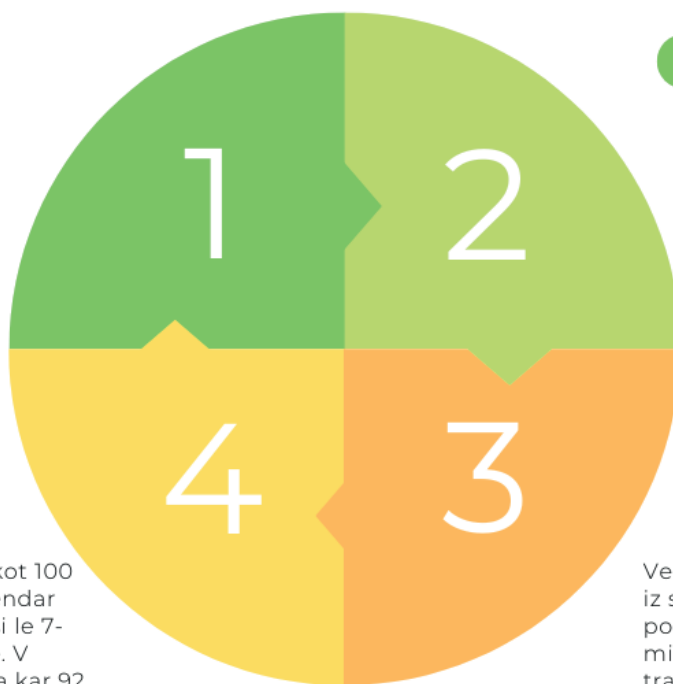
Svetovna modna industrija je odgovorna za približno 10% globalnih emisij ogljikovega dioksida, kar je več kot letalski in pomorski promet skupaj.

4 Potrošnja

Letno se proizvede več kot 100 milijard kosov oblačil, vendar jih povprečna oseba nosi le 7-10 krat preden jih zavrže. V odlagališčih tako konča kar 92 milijonov ton tekstilnih odpadkov.

3 Trajnost

Več kot 60% oblačil je narejenih iz sintetičnih materialov, kot je poliester, ki deluje kot velik vir mikroplastike v oceanih. Prav trajnostne rešitve omogočajo zmanjšanje negativnih vplivov na okolje.

Vir: ZipDo, statistika trajnosti modne industrije (2025)

Zaradi teh pritiskov se vse več pozornosti usmerja v trajnostne rešitve, ki zmanjšujejo negativne vplive modne industrije na okolje in družbo. Trajnostna moda temelji na ravnovesju med okoljskimi, družbenimi in ekonomskimi vidiki. V ospredju so odgovorna proizvodnja, pravično plačilo delavcev

ter uporaba okolju prijaznih materialov, kot so organski bombaž, lan, konoplja in reciklirana vlakna. Vedno več blagovnih znamk uvaja tudi certificirane postopke in večjo preglednost v dobavnih verigah.

Pomemben del trajnosti predstavlja krožno gospodarstvo, ki spodbuja popravilo, predelavo in ponovno uporabo oblačil. S tem se podaljšuje življenjska doba izdelkov in zmanjšuje količina tekstilnih odpadkov. Vse bolj se uveljavljajo tudi izposoja oblačil, trgovine z rabljenimi oblačili in izmenjevalnice, ki spreminjajo naš odnos do mode.

Ključno vlogo pri prehodu v trajnostno prihodnost imamo tudi potrošniki. Z zavestnimi nakupi, s podporo trajnostnim blagovnim znamkam, skrbjo za oblačila in zmanjševanjem impulzivnega nakupovanja lahko pomembno vplivamo na spremembe v industriji. Trajnostno oblačenje ni le modna usmeritev, temveč dolgoročna odgovornost do okolja, družbe in prihodnjih generacij.

Rabljena oblačila lahko oddamo v označene zabojnike za tekstil, ki se nahajajo pri občini. Vanje odlagamo čista, oprana in nepoškodovana oblačila, obutev, torbe in drugi tekstil, praviloma v tesno zaprti vrečki. Še uporabna, čista oblačila lahko odnesemo tudi v humanitarne organizacije (npr. Rdeči križ). Odpadni tekstil lahko oddamo tudi v zbirne centre ali reciklažne točke komunalnih

podjetij. V teh centrih se zbira tudi tekstil, ki ga zabojniki ne sprejemajo. Nekatere trgovine z oblačili imajo pred prodajalnami zabojnike, kamor lahko prav tako odložimo odpadni tekstil.

PРАВNA POMOČ NA DOSEGU ROKE

DRUŠTVO PARAGRAF

SEBEBORCI 35, MARTJANCI

Društvo Paragraf občanom nudi brezplačno pravno svetovanje v okviru projekta Vključujoče Goričko, ki poteka s podporo LAS Goričko v okviru programa LEADER/CLLD (»Lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost«).

Občani jim lahko svoja morebitna pravna vprašanja ali težave posredujete po elektronski pošti na e-naslov: društvo.paragraf@gmail.com.

PODPORA ZA VARNO BIVANJE V DOMAČEM OKOLJU

Tekst: Sandra Babič, CSD Pomurje

Starost, bolezen, invalidnost ali druge življenjske okoliščine lahko posamezniku otežijo samostojno opravljanje vsakodnevnih opravil. Prav zato so pomembne oblike pomoči, ki omogočajo čim daljše, varno in kakovostno bivanje v domačem okolju. Med najpomembnejšima sta **dolgotrajna oskrba na domu** in socialnovarstvena storitev **pomoč družini na domu**. Čeprav sta si vsebinsko delno podobni, se razlikujeta po pravni podlagi, obsegu storitev in načinu financiranja.

Dolgotrajna oskrba na domu

Dolgotrajna oskrba na domu je nedenarna pravica, ki izhaja iz Zakona o dolgotrajni oskrbi. Namenjena je osebam, ki zaradi bolezni, invalidnosti ali starosti potrebujejo pomoč druge osebe pri opravljanju osnovnih življenjskih aktivnosti, pri čemer želijo ostati v svojem domačem okolju.

Storitev vključuje:

- pomoč pri osnovnih dnevni opravilih (npr. oblačenje, osebna higiena, hranjenje),
- pomoč pri podpornih dnevni opravilih (npr. priprava obrokov, osnovna pomoč v gospodinjstvu),
- storitve zdravstvene nege, ki so neposredno vezane na osnovna dnevna opravila.

Obseg pomoči se določi na podlagi ocene upravičenosti in uvrstitve v eno od petih kategorij dolgotrajne oskrbe, ki omogočajo 20, 40, 60, 80 ali do 110 ur pomoči mesečno. Osnovni pogoji za pridobitev pravice so:

- da ima vlagatelj status zavarovane osebe za dolgotrajno oskrbo,
- da ima stalno ali začasno prebivališče v Republiki Sloveniji in tam tudi dejansko prebiva,
- da se na podlagi ocene upravičenosti uvrsti v eno izmed kategorij dolgotrajne oskrbe.

Vlogo za uveljavljanje pravice je mogoče oddati

na **Centru za socialno delo Pomurje** (Slovenska ulica 41, Murska Sobota) ali na **Centru za socialno delo Pomurje – Enota Ljutomer** (Rajh Nade ulica 2a, Ljutomer). Dolgotrajna oskrba na domu je za upravičence brezplačna, saj se financira iz zavarovanja za dolgotrajno oskrbo.

Pomoč družini na domu

Pomoč družini na domu je socialnovarstvena storitev, ki izhaja iz Zakona o socialnem varstvu. Namenjena je posameznikom, ki potrebujejo pomoč pri vsakodnevnem življenju, vendar ne potrebujejo zdravstvene nege.

Storitev obsega pomoč pri temeljnih dnevni opravilih, gospodinjstvo pomoč in pomoč pri ohranjanju socialnih stikov. Največji obseg pomoči je do 20 ur na teden. Storitve ne vključuje zdravstvene nege.

Upravičenci so:

- osebe, starejše od 65 let,
- osebe s statusom invalida,
- kronično bolne osebe,
- hudo bolni otroci s težko telesno motnjo ali težko oziroma najtežjo motnjo v duševnem razvoju, ki niso vključeni v organizirane oblike varstva.

Pomoč družini na domu je plačljiva storitev, pri čemer občina del stroškov subvencionira. Vlogo posameznik odda neposredno pri izvajalcu, ki ga izbere občina. Na območju občine Križevci storitev izvaja DOP – Zavod za dolgotrajno oskrbo in pomoč na domu Prlekija (Babinci 61, Ljutomer; tel. št.: 070 632 326).

Kakšna je razlika med dolgotrajno oskrbo in pomočjo na domu?

Čeprav obe pravici omogočata pomoč na domu, se med seboj razlikujeta:

- dolgotrajna oskrba na domu je pravica iz zavarovanja, je brezplačna in vključuje tudi zdravstveno nego,
- pomoč družini na domu je socialnovarstvena storitev, je plačljiva in ne vključuje zdravstvene nege,
- dolgotrajna oskrba se dodeljuje na podlagi ocene upravičenosti in kategorije, pomoč na domu pa do določenega tedenskega obsega ur,

- vlogi se oddata na različnih mestih: dolgotrajna oskrba na centru za socialno delo, pomoč na domu pa pri izvajalcu.

Pomembno je poudariti, da se pravici ne izključujeta – upravičenci lahko koristijo obe obliki pomoči hkrati. Obe storitvi pomembno prispevata k večji kakovosti življenja uporabnikov in omogočata, da čim dlje ostanejo v domačem okolju ob podpori usposobljenih strokovnih služb.

NEVAREN AZBEST, KI JE ŠE VEDNO PRISOTEN V NAŠEM OKOLJU

Tekst: povzeto po NIJZ, 2025

Azbest je mineral, ki so ga v preteklosti pogosto uporabljali v gradbeništvu, prometu in industriji, saj je trpežen, dobro izolira in je negorljiv. V Sloveniji je njegova uporaba prepovedana že od 1. januarja 2005, kljub temu pa je azbest še vedno prisoten v številnih starejših stavbah in vgrajenih materialih.

za raziskave raka sodijo vsa azbestna vlakna med dokazano rakotvorne snovi. Zato se je treba izogibati vsaki izpostavljenosti, pri čemer je tveganje še posebej povečano pri kadilcih.

Zakaj je nevaren?

Ko so azbestni izdelki poškodovani ali dotrajani, se iz njih sproščajo mikroskopsko majhna vlakna, ki jih lahko vdihavamo. Azbestnih vlaken s prostim očesom ne vidimo, jih ne zaznamo z vonjem in jih med vdihavanjem ne čutimo. Vdihana vlakna se lahko zadržijo v pljučih, kjer povzročajo vnetja in brazgotinjenje pljučnega tkiva ter poprsnice, dolgoročno pa lahko vodijo v razvoj rakotvornih sprememb. Po razvrstitvi Mednarodne agencije

Kje se najpogosteje pojavlja?

Azbest najpogosteje najdemo v strešnih kritinah, ometih, talnih oblogah, fasadnih in predelnih ploščah, izolaciji toplovodnih cevi, peči in drugi toplotni izolaciji ter v različnih tesnilih. Azbestni materiali sami po sebi niso nevarni, dokler so nepoškodovani in v dobrem stanju. Ko pa začnejo razpadati, pokati, se drobiti ali luščiti, postanejo nevarni za zdravje ljudi. Največ azbestnega prahu nastaja zaradi neustreznih postopkov pri obnovah in rušenjih starejših stavb, v katerih so vgrajeni azbestni materiali.

Kako pravilno ravnati?

Strokovnjaki svetujejo, da odstranjevanje azbestnih materialov vselej izvajajo usposobljeni izvajalci, ki so ustrezno zaščiteni in dosledno upoštevajo predpisane postopke dela. Le na ta način je mogoče zagotoviti učinkovito zaščito zdravja ljudi in okolja. Seznam pooblaščenih izvajalcev je dostopen na spletnih straneh Ministrstva za okolje, podnebje in energijo. Strokovne smernice jasno opozarjajo, da azbestnih odpadkov ne smemo odlagati v naravo ali jih ponovno uporabljati, temveč jih je treba pravilno zapakirati in oddati

na urejena odlagališča, ki so namenjena sprejemu tovrstnih odpadkov.

Kaj lahko storimo sami?

V urbanih okoljih so azbestna vlakna v minimalnih količinah prisotna praktično povsod, in sicer zaradi gradbenih del, rušenj, odstranjevanja azbestnih materialov ali prenosa vlaken na večje razdalje. Popolni izpostavljenosti se zato v vsakdanjem življenju težko povsem izognemo, lahko pa veliko storimo za njeno zmanjšanje. Ključnega pomena je varno odstranjevanje virov azbesta iz našega okolja.

Žal še vedno pogosto naletimo na azbestne odpadke, ki so malomarno odvrženi v naravi ali celo ponovno uporabljeni. Azbestnih odpadkov – tudi če so na videz še uporabni – ne smemo ponovno uporabljati ali z njimi nasipavati poti, dvorišč ali zasipavati jam, kar se pri nas še vedno prepogosto dogaja.

Vsak od nas lahko prispeva k varnejšemu okolju: z večjo osveščenostjo, odgovornim pristopom pri prenovi starejših objektov ter s pravilnim ravnanjem z azbestnimi odpadki. Dodatne informacije in strokovna priporočila so na voljo na spletnih straneh Nacionalnega inštituta za javno zdravje (NIJZ).

NEVARNOST OKUŽB V BAZENIH

Čisti kopalci = čisti bazeni: delimo zabavo, razvedrilo, igro ... ne mikrobov. Zagotovimo si varno kopanje!

Bazeni so pomembni za sprostitvev, rekreacijo in krepitev zdravja. Vendar se lahko prek njih širijo črevesne in druge nalezljive bolezni. Kopalci lahko s higienskimi ravnanjem pomagamo to preprečiti.

Upravljalavec bazenskega kopališča mora zagotavljati higienske zahteve na bazenu oziroma kopališču. Higienske zahteve upravljalavec določi s higienskimi redom. Ta je del kopališkega reda, ki mora biti objavljen na vidnem mestu kopališča.

Upravljalavec bazenskega kopališča naj v pripravo konkretnih pravil za zagotavljanje higienskih zahtev na bazenih oziroma kopališčih, ki jih upravlja, vključi najmanj naslednja osnovna higienska pravila ravnanja za kopalce oziroma obiskovalce:

Osnovna higienska pravila ravnanja za kopalce oziroma obiskovalce bazenskega kopališča:

- Pred vstopom v bazen se vsakič oprhamo, tudi po uporabi stranišča;

- Pred vstopom na kopališče oziroma bazen uporabimo stranišče;
- Bazena ne uporabljamo, če imamo drisko ali smo jo imeli v zadnjem tednu;
- Če smo negotovi glede drugega obolenja, upoštevamo navodila svojega zdravnika;
- Na tekstilne obloge ležalnikov pred ležanjem/posedanjem vedno najprej položimo suho brisačo. Nikoli ne ležimo/posedamo z mokrimi kopalkami oz. mokri. Pri navedenem še posebej pazimo na otroke;
- Izogibamo se požiranju kopalne vode, v vodo ne izkašljujemo, ne izpihujemo iz nosu, ne spiramo ust, ne izločamo urina in blata;
- Opozorimo osebe, če opazimo v vodi ali na kopališču izbljuvke, iztrebke ali druga onesnaženja, ki tja ne sodijo;
- Otroke pogosto vodimo na stranišče oziroma takoj, ko na to opozorijo;
- Če je možno, naj bodo mali otroci v ločenih bazenih za male otroke;
- Otroci morajo biti ves čas pod nadzorom;
- Otroci do tretjega leta starosti morajo uporabljati kopalne plenice ali kopalke;
- Otroku takoj zamenjamo plenico, ko je potrebno, na mestu, ki je za to določeno (ne na bazenski ploščadi);
- Po iztrebljanju in pri previjanju otroku temeljito z milom umijemo zadnjico, prav

tako tudi svoje roke;

- V bazen ne vnašamo hrane in pijač in ne umazanih predmetov.

Bradavice, ki se prenašajo v bazenskih kopališčih

Najpogostejši povzročitelji bradavic, s katerimi se lahko okužimo v bazenskih kopališčih, so papiloma virusi. Okuženi obiskovalci prenesejo viruse v čiste dele bazenskega kopališča (bazen in bazenska ploščad), na naprave in pripomočke v kopališču ali na druge površine (garderobe, sanitarije), od koder se lahko prenesejo na druge osebe.

Opisujejo, da je s papiloma virusi okuženih 7 do 10 % ljudi. Bolj pogosto se pojavljajo pri šolskih otrocih in najstnikih, pogosteje pri deklicah. Okuženi obiskovalci onesnažijo površine na ta način, da se zmeščana bradavica delno odluči in z njo tudi virusi. Okužba je možna z neposrednim stikom ali posredno. Za pojav bradavice je verjetno potrebna tudi manjša poškodba kože. Virusni so zelo odporni in lahko ostanejo kužni več let. Preko vode se ne prenašajo. Čas od okužbe z virusom do začetka rasti bradavice je od 1 do 6 mesecev. Nastane sprememba na koži, običajno na podplatu,

ki je podobna cvetači – plantarna veruka. V centru nastanejo nežne krvavitve, pri praskanju lahko zakrvavi. Pri stoji ali hoji povzroča bolečine. Število bradavic je od posamezne do številnih. Diferencialno diagnostično moramo bradavice stopal razlikovati od sprememb kot so žulj, kurje oko, reakcije zaradi tujka, moluscum contagiosum, tumorji. Bradavice spontano izginejo v 20 %. Zdravimo jih z jedkimi snovmi v obliki mazil ali raztopin, zamrznemo jih s tekočim dušikom ali jih kirurško izrežemo. Bradavice se pogosto ponavljajo.

Drug povzročitelj bradavic, s katerim se lahko tudi okužimo v bazenskih kopališčih, je virus mollusci contagiosi, ki povzroča bolezen moluscum contagiosum. Okužba je možna z neposrednim stikom oseb ali posredno z dotikom onesnaženih površin bazenskega kopališča, naprav in pripomočkov v bazenskem kopališču, z izmenjavanjem brisač. Spremembe se naredijo na rokah, hrbtu in zadnjih straneh nog, kar kaže na najpogostejši način prenosa. Pogosteje se okužijo otroci. Preko vode se virus ne prenaša. Bradavice se kažejo kot neboleče, okrogle, čvrste bunčice – vzbrsti v barvi kože, velikosti 1–3 mm, običajno z vdrtino na sredini spremembe. Inkubacijsko obdobje od okužbe do začetka rasti bradavice je 2–6 tednov ali več. Posamezne spremembe trajajo 2–4 mesece, lahko spontano izginejo. Manjše bradavice odstranjujemo z iglo ali z ostro žličko. Uspešno jih zamrznemo s tekočim dušikom.

Najpomembnejši preventivni ukrep pred okužbo z opisanimi virusi, ki se pogosto prenašajo v bazenskih kopališčih, je osveščanje prebivalstva o bolezni, njenem širjenju, preprečevanju okužbe in zdravljenju, saj so vir virusov okuženi obiskovalci. Ljudje, ki imajo bradavice naj ne obiskujejo kopališč oziroma šole, ko nimajo več bolezenskih znakov. V skupnih prostorih (umivalnicah, pod prhami, v savnah in podobno) je priporočljivo nositi lastne čiste natikače. Upravljalci kopališč morajo dosledno vzdrževati površine bazenskega kopališča (čiščenje, tudi razkuževanje), vključno sanitarij, tušev, oblačilnic, ter naprave in pripomočke, ki jih obiskovalci uporabljajo.

HIGIENA KOPANJA NA BAZENSKIH KOPALIŠČIH

NIJZ
Nacionalni inštitut
za javno zdravje

čisti kopalci = čisti bazeni

Delimo zabavo, razvedrilo, igro ... ne mikrobov. Zagotovimo si varno kopanje!

Bazeni so pomembni za sprostitev, rekreacijo in krepitev zdravja. Vendar se lahko prek njih širijo črvesne in druge nalezljive bolezni. Kopalci lahko s higienskim ravnanjem pomagamo to preprečiti.

Zaščitimo sebe, svojo družino in prijatelje pred mikrobi v vodi!

Mikrobi so drobni živi organizmi. Nekateri povzročajo bolezni. V vodo vstopajo z našimi telesi.

Kopalec lahko vnaša in širi mikrobe v vodi.

Naj kemikalije uporabijo svojo moč za mikrobe — ne za naš urin, blato, znoj in umazanijo.

Kaj pa klor?

- Kemikalije za čiščenje kopalne vode uničijo večino mikrobov v pol minute, toda nekateri preživijo več dni.
- Kemikalije razgradijo urin, blato, znoj in druge nečistoče s teles kopalcev, vendar se s tem porabljajo in jih ostaja manj za uničenje mikrobov.
- Zaznavate vonj po kloru? Pravzaprav gre za vonj spojnin, ki nastajajo, ko se klor pomeša z nečistočo. Te spojnine lahko povzročajo draženje kože, oči in dihal.

Brez naše pomoči se lahko tudi prek ustrezno vzdrževane kopalne vode prenašajo mikrobi.

Mikrobi in nečistoče, ki jih v bazen lahko vnese povprečen kopalec.

lasje
10 milijonov mikrobov

izpljunek
8 milijonov mikrobov
v 1 kapljici

roke
5 milijonov mikrobov

blato/feces
140 milijard mikrobov

nos, usta, koža
Milijarde mikrobov

izdelki za kožo
Kreme, geli, mila ...

znoj
1 do 2 pločevinki

otrok
10 g blata z 10 trilijoni mikrobov
1 skodelica urina

Ne pozabimo, da si delimo vodo — in mikrobe v njej — z vsemi kopalci.

Mikrobi v vodi lahko povzročijo okužbe kože, ušes, oči, dihal, prebavil.

Sedaj pa pogledjmo, koliko te iste vode popijemo med 45 minutnim plavanjem:

odrasli

1 jedilna žlica

otroci

2^{1/2} jedilne žlice

To je več kot dovolj, da lahko zbolimo.

Higienski ukrepi — za zdravje vseh kopalcev

Ne vnašajmo mikrobov v vodo in vode v usta.

Že 1-minutno prhanje odstrani večino umazanije in drugih snovi, ki porabljajo kemikalije za čiščenje vode.

Pred vstopom v vodo se oprhamo.

Urina in blata v vodo ne izločamo.

V vodo ne izpihujemo nosu, ne izkašljujemo in si z vodo ne izpiramo ust.

Pred kopanjem uporabimo stranišče.

Če imamo drisko, se ne kopamo.

Med kopanjem vode ne požiramo.

Če gremo v vodo, ko imamo drisko, lahko okužimo druge kopalce.

Otroke imejmo ves čas pod nadzorom.

- Mali otroci naj bodo v bazenih za male otroke.
- Otroci do 3. leta morajo uporabljati kopalne plenice/hlačke ali kopalke.
- Otroku v namenskem prostoru zamenjamo kopalne plenice/hlačke takoj, ko je to potrebno.
- Otroke pogosto vodimo na stranišče.

Kopalne plenice in hlačke lahko zadržijo le čvrsto blato za nekaj minut. Ne zadržijo pa mikrobov in tekočega blata!

Vsako uro pojdemo iz vode.

- Odmor med kopanjem imamo vsaj vsako uro.
- Na bazenih na prostem poskrbimo za zaščito pred soncem.
- Pijemo dovolj tekočine.

Upošteujemo kopalniški in higienski red, kopalniške znake ter navodila/opozorila reševalcev in redarjev.

Bazen je čist le toliko, kot smo čisti sami.

Več informacij: www.nijz.si
Povzeto po: Centers for Disease Control and Prevention.
www.cdc.gov/healthyswimming

SPLOŠNA KNJIŽNICA LJUTOMER OBVEŠČA,

da v enoti Muzej do konca leta 2026 zbirajo stare fotografije z namenom priprave razstave, ki bo prikazovala zgodovino in življenje v preteklosti v občinah Veržej, Križevci in Razkrižje. Če imate doma stare fotografije, ki prikazujejo življenje v vašem kraju v preteklosti, vabljeni, da jih delite z muzejem. Fotografije prinesite v tajništvo Občine Križevci, kjer boste izpolnili obrazec s podatki o lastniku in opisu fotografije, kraju posnetka ter vsaj približnem nastanku posnetka. Fotografije bodo po skeniranju vrnjene lastniku. Za sodelovanje se vam zahvaljujejo!

SUBVENCIONIRANO KOPANJE V TERMAH BANOVCI

Tekst: Občina Križevci | Foto: arhiv Terme Banovci

Občina Križevci v sodelovanju s Termami Banovci od 1. februarja 2026 dalje občanom Občine Križevci omogoča uporabo bazenskih kompleksov po subvencioniranih cenah.

Cene subvencioniranega kopanja:

- Celodnevno kopanje za odrasle: 9,50 EUR
- Celodnevno kopanje za otroke: 6,00 EUR
- Popoldansko kopanje za odrasle: 8,50 EUR
- Popoldansko kopanje za otroke: 5,00 EUR
- 3-urna kopalna karta za odrasle in otroke: 8,00 EUR

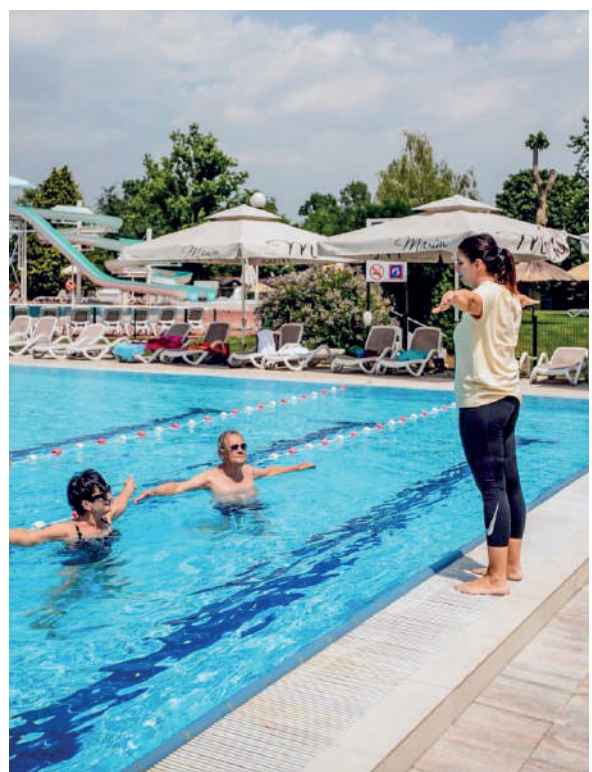
Subvencionirano kopanje lahko koristijo občani od dopolnjenega 5. leta starosti dalje.

Občani, ki želijo koristiti to vrsto ugodnosti, morajo izpolniti vlogo (v prilogi) in se osebno oglasiti na Občini Križevci, kjer se izda kartica ugodnosti. Za izdelavo kartice je obvezna fotografija v fizični obliki, velikosti 3,5 × 4,5 cm (kot za osebni dokument). Fotografije v digitalni obliki niso ustrezne za izdelavo veljavne kartice.

Kartica ni prenosljiva. Ob vstopu v bazenski kompleks je obvezna identifikacija s kartico ugodnosti in z veljavnim osebnim dokumentom.

Kopanje po subvencionirani ceni je možno od ponedeljka do nedelje, razen v času naslednjih praznikov in šolskih počitnic:

- 5. 4. 2026–6. 4. 2026
- 24. 4. 2026–3. 5. 2026
- 15. 8. 2026
- 24. 10. 2026–1. 11. 2026

Prleški vrtinec v savnah

- vsak dan tematski programi v savni
- vrtinčenje z najboljšimi savna mojstri
- počitek, mir in pogled na termalne vrelece
- terasa za druženje
- sadje, goveja juha, limonada, čaj

Ko savnanje ni le sprostitev, ampak doživetje. Privoščite si poseben večer v prleškem slogu.

Število mest je omejeno. Preverite prosta mesta na 02 513 14 40.

NAPOVED DOGODKOV V OBČINI KRIŽEVCI

MAREC

sobota	7. 3. 2026	ob 9.00	Občinski kviz GZ Križevci Telovadnica OŠ Stročja vas <i>GZ Križevci</i>
nedelja	8. 3. 2026	ob 18.00	Koncert Šopek želja ob dnevu žena – Avsenikove skladbe Nova telovadnica OŠ Križevci <i>KUD Muzika</i>
sobota	28. 3. 2026	ob 9.00	Čistilna akcija v občini Križevci – v vseh vaseh Zbirališča pred vaško-gasilskimi domovi <i>Občina Križevci</i>
nedelja	29. 3. 2026	8.00–17.00	Velikonočna razstava ročnih del – Papirnati čudež Sejna soba Občine Križevci <i>Društvo kmetič Križevci-Veržej</i>
ponedeljek	30. 3. 2026	8.00–13.00	Velikonočna razstava ročnih del – Papirnati čudež Sejna soba Občine Križevci <i>Društvo kmetič Križevci-Veržej</i>

MAJ

nedelja	3. 5. 2026	ob 9.00	Florjanova maša Vaško jedro Križevci <i>Križevski rogisti</i>
sobota	9. 5. 2026	ob 9.00	Občinska gasilska orientacija <i>GZ Križevci</i>
nedelja	17. 5. 2026		Kolesarjenje po občini in praznovanje mednarodnega dneva družin Park doživetij

JUNIJ

nedelja	7. 6. 2026	ob 8.00	Občinsko gasilsko tekmovanje <i>GZ Križevci</i>
petek	12. 6. 2026	ob 12.00	Državno ocenjevanje prleških gibanic Kulturni dom Križevci <i>Društvo Kelih</i>
sobota	13. 6. 2026	ob 9.00	Kulinarični pohod – Prleška gibanica Park doživetij <i>Društvo Kelih</i>
sre - ned	24. 6. 2026 - 28. 6. 2026		Festival Re:Pannonia Vaško jedro Križevci in Park doživetij <i>Društvo 29 a</i>
četrtek	25. 6. 2026		Predvajanje filma Praslovan
petek	26. 6. 2026		Koncert Zorana Predina z bandom Vaško jedro Križevci
nedelja	28. 6. 2026	ob 20.00	Jazz mlin – večer jazza in poezije Mlin Stajnko

JULIJ

sobota	18. 7. 2026	ob 18.00	Prevzem gasilskega avta GVC-2 Gasilsko-vaški dom Vučja vas <i>PGD Vučja vas</i>
--------	--------------------	----------	--

AVGUST

čet - ned	13. 8. 2026 - 16. 8. 2026		Tabor Mladi gasilec Vaško-gasilski dom Boreci <i>GZ Križevci</i>
-----------	--------------------------------------	--	---

Aktualne novice o dogodkih v občini lahko spremljate na spletnih straneh:
www.obcina-krizevci.si in www.mojaobcina.si/krizevci/dogodki

FOTOGALERIJA

Anamarie Budja

Anamarie Budja

Anamarie Budja

Anamarie Budja

Anamarie Budja

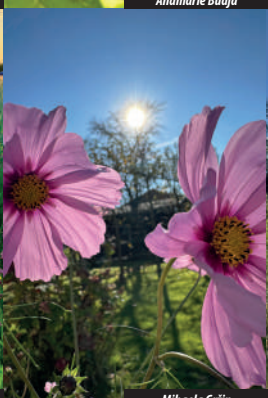
Kaya Kolmanič

Marjetka Prelog Čepe

Marjetka Prelog Čepe

Mihaela Gržin

Mihaela Gržin

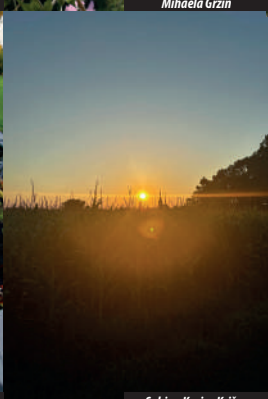
Mihaela Gržin

Mitja Čepe

Mitja Čepe

Sabina Krajnc Križan

Živa Prijol

Živa Prijol

Mitja Čepe

NATEČAJ ZA NASLOVNO FOTOGRAFIJO

Uredniški odbor glasila objavlja natečaj za najboljšo fotografijo!

Med prispelimi fotografijami bomo izbrali dve najboljši za naslovnico in zadnjo stran glasila, ki bo izšlo avgusta 2026.

Pogoji za sodelovanje:

1. Sodelujete lahko samo s fotografijami, posnetimi na območju občine Križevci.
2. Pošljete lahko največ 5 različnih fotografij.
3. Fotografije naj so pokončnega formata.

Fotografije pošljite najkasneje do 10. julija 2026 na e-naslov: križevciglasilo@gmail.com. Prosimo, pripišite, kje je fotografija nastala, ter navedite ime in priimek avtorja. Najboljši fotografiji bosta nagrajeni!

